

**UNIVERSITATEA NAȚIONALĂ DE APĂRARE
„CAROL I”
Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate**

*Dr. Mirela ATANASIU
Dr. FiloŃteia REPEZ*

**SECURITATEA ȘI APĂRAREA ȚĂRII
ÎN CONTEXTUL AMENINȚĂRILOR
TERORISTE**

**Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”
București - 2013**

Descriere CIP A Bibliotecii Naționale a României

ATANASIU, MIRELA

Securitatea și apărarea țării în contextul amenințărilor teroriste /
dr. Mirela Atanasiu, dr. Filofteia Repez. - București : Editura Universității
Naționale de Apărare "Carol I", 2013

ISBN 978-606-660-080-4

I. Repez, Filofteia

355.4

**© Toate drepturile asupra prezentei ediții sunt rezervate
Universității Naționale de Apărare „Carol I”**

- *Lucrarea a fost discutată în ședința Consiliului Științific al CSSAS*
- *Responsabilitatea privind conținutul revine în totalitate autorilor*

ISBN 978-606-660-080-4

CUPRINS

Introducere	7
Capitolul 1 – Terorismul între mit, concept și realitate	9
1.1. Terorismul – mit și realitate	9
1.2. Evoluția conceptului de „terorism”	13
1.3. Terorismul – caracteristici determinate de globalizare ..	16
Capitolul 2 – Terorismul în paleta amenințărilor la adresa securității și apărării naționale	21
2.1. Istoricul amenințărilor teroriste în România	21
2.2. Amenințarea teroristă și securitatea națională	25
2.3. Apărarea națională antiteroristă	28
Capitolul 3 – Instrumente și mecanisme juridice naționale de luptă împotriva terorismului	31
3.1. Infrațiunea de terorism în legislația națională. Caracterizare juridică și răspundere penală	31
3.2. Prevenirea și combaterea terorismului – inițiative legislative și structuri naționale	36
3.3. Mijloace naționale de descurajare și reacție împotriva terorismului în România	41
Concluzii	45
Bibliografie	48
Anexe	53

National security and defence in the context of terrorist threats

Summary

Introduction • Terrorism among myth, concept and reality * Terrorism – myth and reality * The evolvement of “terrorism” concept * Terrorism – features determined by globalization • **Terrorism in the range of threats against national security and defence** * History of terrorist threats in Romania * Terrorist threat and national security * National antiterrorist deterrence • **National juridical instruments and mechanisms to fight against terrorism** * Terrorism crime in the national law. Juridical description and penal responsibility * Prevention and combating of terrorism – legislative initiative and national structures * National means of discouraging and reaction against terrorism in Romania • **Conclusions • Bibliography • Annexes.**

ABSTRACT

In our study's framework we intended – by the initial, pertinent and thorough analysis of our approached theme conceptual area, by applying specific techniques for fundamental scientific research – to better and more comprehensively perceive and understand the nuances of concepts related to the terrorist phenomenon, their types of actions and motivations, as well as the actions emerged by terrorists and response actions initiated and undergone by national structures involved in fighting on direct and indirect terrorist threat against the national security.

We also intend to do an assessment of the internal security environment from the regard of the globalized terrorist threats characteristics and the implications of the new geopolitical evolutions over the methods and actions to combat the international terrorism on national, regional and international plan.

The conceptual approach of our theme is necessary because, although the terrorist threat represents an extremely discussed issue, there still is confusion related to the juridical dimension of the phenomenon, the motivation of this type of terror actions, the manifesting manner of terrorists or even related to the terrorism definition.

Other leitmotiv of our approached theme we consider to be the general interest issue of facilitating the process of elaboration and applying of some adequate strategies and tactics to combat the terrorist organizations and networks. Thus, terrorism gains new forms, developments and new research is done and solutions are found at the institutional level in order to counteract this rod of the millennium. Elements which must be selected in conformity to their scientific character and disseminated as for the specialists to be able to continue the search for solutions, and the public opinion to pass easier over the

psychological impact of the terrorist acts and to better understand the phenomenon as a whole are “the use by an interested group of people of an intimidation policy by threatening with terror force implemented by the initiation and undergoing of criminal acts; material or ideological opportunism favoured and promoted by the exploitation of human emotional feature” (author’s note).

Regarding the fact our theme of study concerns the country’s security and defence in the context of terrorist threat, there is absolutely necessary to focus our research on specific elements attached to the terrorist threat in the range of threats against our country’s security and defence (existent or potential terrorist groups, forms of manifestation of terrorist threat, risk ratio, etc.). We also should not forget about the indirect threats against state security sourcing from illegal activities undergone by groups of criminals (embezzlers, blackmailers, corruptors, traffickers of weapons, forbidden substances, persons, etc.) who, many times, feed the terrorist groups offering to those financial resources without which those would not survive but the least to grow bigger.

In the assessment process of the threats incorporated by the terrorist acts, we should consider the conditions of apparition and development of this phenomenon. By this regard, in the present context, we consider there are some premises determining us to believe there is an increase of probability for the Romanian state to confront with groups or individuals who operate in unpredictable and inovative manner by using tactics defying the international laws or contradict to the ethical norms unanimously convened. One of the premises is consisted by the social, economic and political conditions existent in Romania and some states in its near proximity characterized by political instability, fact showing the need for closer monitoring of signals coming from this geopolitical area.

Introducere

În cadrul studiului nostru, ne-am propus ca, prin delimitarea și analizarea inițială, pertinentă și în profunzime, a ariei conceptuale a temei alese, prin aplicarea de tehnici specifice cercetării științifice fundamentale, să înțelegem cât mai bine și mai cuprinzător valențele conceptelor relaționate fenomenului terorist, acțiunilor întreprinse de teroriști și acțiunile de răspuns inițiate și desfășurate de structurile implicate în combaterea amenințării teroriste directe asupra securității naționale a țării. De asemenea, ulterior ne propunem evaluarea mediului intern de securitate din punctul de vedere al caracteristicilor amenințării teroriste globalizate și implicațiile noilor evoluții geopolitice asupra metodelor și acțiunilor de combatere a terorismului internațional pe plan național, regional și internațional.

Abordarea conceptuală a temei alese considerăm că este necesară pentru că, deși amenințarea teroristă reprezintă un subiect extrem de dezbătut în toate dimensiunile sale, persistă unele confuzii legate de latura juridică a fenomenului, motivația apelării la acest tip de acțiuni de luptă asimetrice, profilul psihologic de bază al teroriștilor sau chiar de definirea terorismului.

Un alt leitmotiv pentru care considerăm subiectul abordat de interes general este acela al facilitării procesului de elaborare și aplicare a unor strategii și tactici adecvate combaterii organizațiilor și rețelelor teroriste. Așadar, terorismul capătă noi forme, noi valențe, se fac noi cercetări și se găsesc soluții la nivel instituțional pentru combaterea acestui flagel al mileniului, elemente care trebuie selectate după caracterul științific, popularizate astfel încât specialiștii să poată continua căutarea de soluții, iar opinia publică să treacă mai ușor peste impactul psihologic al actelor teroriste și să înțeleagă fenomenul în ansamblu așa cum este el „folosirea de către un grup interesat a unei politici de intimidare prin amenințarea cu forța terorii pusă în implementare prin inițierea și desfășurarea de fapte penale; oportunism material sau ideologic favorizat și promovat prin exploatarea laturii emoționale umane” (n.a.).

Având în vedere faptul că tema noastră de studiu se referă la securitatea și apărarea țării în contextul amenințării teroriste, este abso-

lut necesar să ne focalizăm cercetarea pe elementele specifice pe care le prezintă amenințarea teroristă în paleta de amenințări la adresa securității și apărării țării noastre (istoricul unor astfel de acte, gradul de risc pe care îl deține această amenințare, grupări teroriste existente sau potențiale, forme de manifestare a amenințării teroriste etc.). De asemenea, nu trebuie pierdute din vedere amenințările indirecte la adresa securității statului care provin din activități ilegale desfășurate de grupuri de infractori (delapidatori, șantajști, corupători, traficanți de arme, substanțe interzise, persoane etc.) care, de cele mai multe ori, alimentează grupările teroriste oferindu-le resurse financiare fără de care acestea nu ar putea supraviețui, cu atât mai puțin să capete amploare.

În procesul de evaluare a amenințărilor constituite de actele teroriste trebuie luate în considerare condițiile de apariție și de dezvoltare a acestui fenomen. Din această perspectivă, în contextul actual, considerăm că există câteva premise care ne determină să credem că există o creștere a probabilității ca statul român să se confrunte cu grupuri sau indivizi care operează într-o manieră imprevizibilă și inovativă, recurgând la tactici care sfidează legile internaționale sau contravin normelor etice unanim acceptate. Una dintre premise este constituită de condițiile sociale, economice și politice existente în România și unele state din imediata sa proximitate caracterizate de instabilitate politică, fapt ce denotă necesitatea monitorizării mai atentă a semnalelor provenite din această zonă geopolitică.

Cu alte cuvinte, așa cum se arată și în nivelul național de alertă teroristă (precaut - albastru), există un risc scăzut de producere a unui atac terorist, fapt ce ne determină să afirmăm că, în țara noastră, nu există terorism în forma sa clasică, în sensul existenței unor organizații teroriste structurate care să se manifeste pe teritoriul național. Acest lucru este demonstrat și prin studiarea caracteristicilor principalelor atacuri teroriste identificate în România în perioada 1970-2010 (prezentate în Anexa nr. 4 a studiului de față), conform *Global Terrorism Database*. Astfel, se observă că din cele 6 atacuri identificate ca fiind de natură teroristă (pe parcursul a 40 de ani de analiză, n.a.), considerând caracteristicile prevăzute în Legea nr. 535/ 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului doar 3 dintre acestea le-au întrunit și pe cele referitoare la natura politică a obiectivelor urmărite și la țintele politice clare vizând guvernul și cetățenii români.

Capitolul 1.

Terorismul între mit, concept și realitate

Securitatea țării este raportată în principal la amenințare ca sursă de destabilizare a echilibrului, a cursului normal al existenței unui stat național ce cuprinde între limitele sale teritoriale națiunea suverană ce trebuie securizată. Terorismul reprezintă o astfel de amenințare, și încă una majoră cu conotații diverse care afectează indivizii psihologic și fizic dar și desfășurarea activității umane publice și private, având repercusiuni asupra tuturor dimensiunilor tradiționale ale securității naționale: politică, militară, socială, economică, de mediu, dar și asupra celor recent introduse în analiză: culturală, informațională, tehnologică etc.

Într-o lume globalizată sporește exponențial rolul noilor tehnologii cu avantajele dar și consecințele lor nedorite: „Perfecționarea senzațională pe care tehnologia a cunoscut-o în secolul XX, precum și revoluția în domeniul comunicațiilor pe lângă multitudinea de efecte benefice pe care au avut-o, a contribuit și la sporirea capabilităților și posibilităților de comunicare și coordonare a teroriștilor”¹.

1.1. Terorismul – mit și realitate

De obicei, terorismul este examinat și luat în considerare ca un amestec între realitate și ficțiune care înconjoară adesea discuțiile asupra acestui subiect. De asemenea, fenomenul este considerat ca fiind o tactică coercitivă folosită de diferite grupuri, unele care derivă din altele care protejează ordinea politică stabilită într-o comunitate.

La baza planificării și realizării oricărui act terorist stă sistemul de convingeri format din imagini, simboluri și mituri dominante. De asemenea, la propagarea miturilor participă propaganda teroristă care a invadat Internetul. Există canale de televiziune utilizate de extremiști iar membrii societății pot avea acces liber la scrierile și „casetele de adio” ale unui număr din ce în ce mai mare de „proiectile umane” implicate în atentate suicidare ca și la prezentări ale unor încercări de realizare a unor acte teroriste.

---

¹ Cf. *Strategia națională de prevenire și combatere a terorismului*, SRI, București, 2002, p. 2.

Miturile legate de terorism sunt dintre cele mai diverse. Unul dintre cele mai comune mituri este acela promovat între anii '60 și '80 de către psihologi, și anume, că „teroriștii sunt fanatici nebuni: psiho-pați complet imuni la suferința victimelor lor și întotdeauna apărându-și cauza într-un mod crud”². În prezent, sunt puțini experți care mai „atribuie acțiunile teroriste în categoria manifestărilor unor boli psihice”³. Adevărul este că, de obicei, comportamentul extremist, de orice tip, invită la opinii extreme referitoare la un individ. Ar fi fost mai simplu dacă acest mit ar fi fost adevărat.

Chalmers Johnson, într-una din lucrările sale pe această temă, apreciază că există patru tipuri de terorism⁴:

➤ *terorism etnic* – incluzând acțiunile cu motivație religioasă, separatist-religioasă, lingvistică etc.;

➤ *terorism naționalist* – mișcări iredentiste și anticoloniale;

➤ *terorism ideologic* – cuprinzând mișcări anarhiste, acțiuni radicale de extremă stângă sau extremă dreaptă etc.

➤ *terorism patologic* – incluzând acțiuni ce vizează ținte publice civile (nonmilitare, guvernamentale sau nonguvernamentale) aparent din rațiuni personale.

Așadar, terorismul patologic reprezintă doar una dintre formele pe care o poate avea acest fenomen. Totodată, la nivel comportamental nu există foarte multe diferențe între indivizii pașnici și un terorist. Totuși, nu este mai puțin adevărat faptul că acești indivizi „au o înclinație către violență”⁵ din diferite motive. Unul dintre aceste motive poate fi cultivarea violenței și extremismului în anumite regiuni și educarea noilor generații în acest sens. Din acest punct de vedere, unii autori consideră că există cel puțin un cumul de patru factori care dau continuitate terorismului și contribuie la perpetuarea caracteristicilor teroriste în

---

² Sorin Năstase, *De ce devin oamenii teroriști?*, lucrare prezentată la Simpozionul național de psihologie al Poliției Române – ediția a IV-a – „Direcții și perspective psihologice în abordarea unicității umane și sintalității”, București, 5–6 mai 2010, Editura MAI, București, 2010, p. 39.

³ Alex O'Connor, *Understanding Who Becomes Terrorist*, in *Journal of Young Investigators*, Issue 3, September 2004, Vezi: <http://legacy.jyi.org/volumes/volume11/issue3/features/oconnor.html>, accesat la 29.08.2013.

⁴ Cf. Chalmers Johnson, *Interpretation of Terrorism*, in *Terrorism Reader*, Editura Meridian, New York, 1978, p. 274.

⁵ Sarah Kershaw, *The Terrorist Mind: An Upgrade*, ziarul *New York Times*, ediția din 9 ianuarie 2010, http://www.nytimes.com/2010/01/10/weekinreview/10kershaw.html?pagewanted=all&_r=0, accesat la 30.08.2013.

rândul generațiilor care cunosc doar ura și vărsarea de sânge. Acești factori sunt⁶:

- un mediu dominat de conflicte face dificilă desfășurarea unui proces normal de educație la nivelul școlii, în cadrul familiei sau al societății, astfel încât să se poată reprima instinctele de agresivitate la copii. De aceea, aceste instincte se dezvoltă necontrolat și sunt stimulate mai departe de violență;

- cei care cresc în medii tensionate de conflicte ajung să considere violența un mijloc justificat de exprimare;

- noua generație se consideră nevinovată de izbucnirea conflictului și de aceea o victimă se bucură de anumite drepturi în lupta pentru supraviețuire;

- a purta armă sau a fi cooptat în forțele milițiilor este un simbol al bărbăției.

Cercetările din ultimele patru decenii⁷ au demonstrat că individul terorist este rezultatul mai multor factori care îl determină pe un individ să devină terorist, iar aceștia, la rândul lor, variază în funcție de tipul și nivelul de cultură al individului, contextul social în care acesta se află, gruparea teroristă care dorește să îl integreze și gradul de implicare a individului în aceste tipuri de organizații. Astfel, pe lângă înclinația către violență, identificăm o serie de caracteristici psihologice ale teroristului printre care:

- influențabilitatea accentuată a individului crescut în societăți afectate de probleme sociale (sărăcie extremă, ură de gen – rasială, sexuală, religioasă etc. -, conflict armat, regimuri totalitare etc.);

- tipurile de valori sociale inoculate. De exemplu, poate duce la terorism educarea tinerilor pe baza unui set de precepte concentrate pe

---

⁶ Mihaiu Mărgărit, *Tipologia și psihologia terorismului*, p. 6,

http://www.networksecurity.ro/aorr/materiale_publicate/tipologia_si_psihologia_terorismului.pdf, accesat la 01.09.2013.

⁷ Pentru mai multe detalii, a se vedea: Andrew Silke, *Terrorist, Victims and Society. Psychological Perspectives on Terrorism and Its Consequences*, Willey Series in the Psychology of Crime, Policing and Law, John Willey and Sons Limited, Chichester, England, 2006; Alex Woolf, *Why are People Terrorists?*, Raintree, 2005; Fathali M. Moghaddam, *From the Terrorists' Point of View: What They Experienced and What They Come to Destroy*, United States of America, Greenwood Publishing Group, 2006; Ilie Popescu, Nicolae Popescu, Nicolae I. Rădulescu, Victor Duculescu, Anghel Andreescu, *Terorismul internațional – flagel al lumii contemporane*, Editura Ministerului Administrației și Internelor, București, 2003.

conceptul de „ură”, ținta acestui sentiment-indus fiind cel de creare de neajunsuri sociale prin orice metode, evident, inclusiv teroriste;

- considerarea că sacrificiul pentru o cauză – în fapt inoculată prin contactul cu ideologia teroristă și educația în spirit extremist terorist - reprezintă scopul final al existenței umane individuale. Aici este punctul unde este exploatat factorul religios de cei care promovează actele teroriste și racolează adepți. Se cunoaște faptul că toate religiile au la bază ipoteza mântuirii prin „sacrificiul suprem” - moartea pentru credința proprie;

- existența convingerii că acțiunile teroriste întreprinse sunt juste și justificabile prin natura motivației lor (de exemplu, lupta pentru libertate, pentru cauze așa-numite „drepte”, pentru anumite drepturi segregacioniste etc.). Teroriștii se consideră „luptători pentru dreptate” sau „luptători pentru libertate”.

Un alt mit se referă la faptul că teroriști sunt indivizi fără prea multă cultură și cu perspective slabe de viitor. Dar, s-a demonstrat că *„organizațiile teroriste preferă să se folosească în plan operativ de indivizi cu educație înaltă deoarece au mai mult succes în realizarea de acte de terorism internațional decât cei needucați care nu pot fi integrați în marile corporații sau guvernele străine”*⁸. Alt mit popular se referă la faptul că teroriștii realizează acte arbitrare. Analiza atentatelor teroriste inițiate și reușite au demonstrat că *„teroriștii își selectează țintele de atac cu atenție urmărind mai puțin valoarea militară a acestora, cât impactul psihologic creat asupra unei mase cât mai mari de oameni”*⁹. Am fost martori la alegerea țintelor din SUA, de exemplu, la 11 septembrie 2001, turnurile gemene având valoare simbolică semnificativă pentru poporul american, și nu numai pentru ei, aceste ținte reprezentând simboluri ale puterii, mândriei și civilizației americane.

---

⁸ David R. Francis, *Poverty and Low Education Don't Cause Terrorism*, The National Bureau of Economic Research, <http://www.nber.org/digest/sep02/w9074.html>, accesat la 12.09.2013.

⁹ Thomas R. Mockaitis, *The „new” Terrorism: Myths and Reality*, p. 4, Greenwood Publishing Group, 2007, http://www.google.ro/books?hl=en&lr=&id=wGanuKh80WsC&oi=fnd&pg=PP7&dq=%22terrorism+myths%22&ots=I4i6X1Z9Mx&sig=WHbv_rQJ5ozc4ynieQhUICgEtw&redir_esc=y#v=onepage&q=%22terrorism%20myths%22&f=false, accesat la 20.09.2013.

1.2. Evoluția conceptului de „terrorism”

Terorismul nu a apărut recent, el este foarte vechi, iar de-a lungul timpurilor s-a manifestat sub toate formele posibile: de la terorismul care poate fi confundat cu pura violență la terorism cibernetic, în funcție de treapta de civilizație pe care a ajuns omenirea. Mijloacele au fost mereu altele, esența a rămas însă aceeași: înfricoșare, distrugătoare, ucigașă. El este întotdeauna o formă deliberată de utilizare a violenței contra unor ținte civile și/sau militare, cu un scop de natură politică, financiară, religioasă etc.

Problematica analizei fenomenului terorist nu este nouă, ea a apărut de mult timp, dar, din păcate, comunitatea internațională, prin organisme sale, este departe de a găsi o definiție unanim acceptată a acestui tip de acțiune. Înțelesurile date terorismului sunt numeroase și foarte diversificate. Unele îl plasează în forme extreme de manifestare a violenței umane, iar cele mai multe îl consideră un fenomen de patologie socială, adică o reacție anormală, asimetrică, chiar atipică și, în general, cu totul disproporționată la progres, la tendințele evolutive ale societății democratice.

Definițiile își au importanța lor întrucât analizează din mai multe puncte de vedere un fenomen social – fenomenul terorismului – și îl plasează într-un context social și el foarte diversificat și foarte complex.

Etimologic, noțiunea de *terrorism* provine din limba latină, de la cuvintele *terror* - *terroris* și are o conotație militară prin faptul că era uzitat în antichitate de legiunile romane pentru a-și impune legea lor asupra populațiilor cucerite, pe care le înspăimânta și obliga la supunere. Conceptul *teroare* semnifică, de altfel, o stare de teamă extremă, care paralizează și înspăimântă.

O definiție exhaustivă a terorismului este dificil de prezentat în condițiile în care, după unii autori, pe plan mondial există până la această dată peste două sute de abordări și încercări de încadrare științifică și juridică a acestuia¹⁰. La rândul său Walter Laquer, istoric și comentator de politică externă americană, menționa într-o lucrare a sa consacrată acestui fenomen că numai între anii 1936 – 1981 s-au dat

---

¹⁰ Cf. Gh. Arădăvoaice, Dumitru Iliescu și Dan Niță, *Terrorism, antiterrorism, contraterorism – istoric, actualitate, perspective*, Editura Antet, București, 1997, p. 236.

terorismului o sută de definiții noi, dar niciuna dintre ele nu este destul de cuprinzătoare¹¹.

Primele încercări de definire a terorismului au apărut în anul 1925 în cadrul Academiei de la Haga și, ulterior, în 1935 cu prilejul Conferinței de la Copenhaga. La 09 decembrie 1985, ONU a adoptat pentru prima dată o rezoluție de condamnare a actelor teroriste, definindu-le ca *acte criminale*.

Nici definițiile din dicționare nu sunt edificatoare. *Oxford English Dictionary* dezamăgește prin interpretarea prea literară și prea istorică pentru a ne fi de vreun folos: terorism – sistem al terorii; 1. guvernare bazată pe intimidare; 2. politică menită să semene teroarea în rândurile celor împotriva cărora este adoptată; folosirea metodelor de intimidare; acțiunea de terorizare sau situația de a fi terorizat¹².

O abordare interesantă a chestiunii definirii terorismului este aceea a doi cercetători olandezi de la Universitatea din Leiden, Alex Schmid și Albert Jongman, care au strâns un număr de o sută nouă definiții academice ale terorismului, pe care le-au analizat prin metode statistice. În urma studiului, aceștia au ajuns la concluzia că elementul de violență era prezent în 83,5% din ele, țelurile politice în 65%, în vreme ce 51% puneau accentul pe elementul inducerii sentimentelor de frică și teroare, iar 47% pe amenințări diverse. Doar 21% din definiții menționau arbitrarul și caracterul nediscriminatoriu al țintelor alese, și numai 17,5% cuprindeau victimizarea civililor, a non-combatanților și elementelor neutre¹³.

Cercetătorul olandez Alex P. Schmid, expert în studierea terorismului, a propus Departamentului ONU pentru Fapte Penale, următorul conținut: „*terorismul este o metodă de inducere a neliniștii cauzate de utilizarea repetată a acțiunii violente de indivizi clandestini sau state, din rațiuni maniace, criminale sau politice, în care, prin contact cu asasinatelor, țintele directe ale violenței nu sunt aceleași cu obiectivul principal*”¹⁴.

---

¹¹ Cf. Walter Laquer, *The Age of Terrorism*, Editura Little Brown, 1987, pp. 11-12.

¹² Cf. *Terorismul – istoric, forme, combatere. Culegere de studii*, Editura Omega, București, 2001, p. 10.

¹³ Cf. Alex P. Schmid și Albert J. Jongman, *Political Terrorism*, Editura North Holland Publishing Company, Amsterdam, 1988, apud, *Terorismul – istoric, forme, combatere. Culegere de studii*, Editura Omega, București, 2001, p. 29.

¹⁴ *Terorismul - istoric, forme, combatere. Culegere de studii*, Editura Omega, București, 2001, p. 33.

Sunt interesante definițiile date de către Departamentul de Stat al SUA prezentate cu ocazia unor consfătuiri publice pe tema terorismului global. Astfel, termenul de terorism desemnează violența premeditată, motivată politic, îndreptată împotriva unor obiective necombatante, violență manifestată de sub-grupuri naționale sau agenți clandestini care de obicei urmăresc să influențeze un anumit mediu. Sintagma terorism internațional desemnează fenomenul care implică cetățenii sau teritoriile mai multor state, iar cea de *grup terorist* desemnează orice grup structurat pe sub-grupuri, care practică terorismul internațional¹⁵.

În cadrul Centrului European pentru Studii de Securitate George C. Marshall s-a formulat o definiție mai recentă a terorismului prin care se înțelege utilizarea în mod calculat a violenței sau amenințării cu violența, pentru a induce starea de teamă, în scopul de a constrânge sau intimida guvernele sau societățile pentru a atinge unele țeluri politice, religioase sau ideologice¹⁶.

Din multitudinea de definiții date terorismului rezultă că majoritatea acestora au trei elemente comune: utilizarea violenței, obiective politice și intenția de a induce teamă în populația țintă.

Strategia națională de prevenire și combatere a terorismului¹⁷ elaborată în anul 2002, actualizată și îmbunătățită prin Legea nr. 535 privind prevenirea și combaterea terorismului adoptată de Parlamentul României în anul 2004, definește terorismul ca fiind: „*ansamblul de acțiuni și/sau amenințări care prezintă pericol public și afectează securitatea națională având următoarele caracteristici: sunt săvârșite premeditat de entități teroriste motivate de concepții și atitudini extremiste, ostile față de alte entități, împotriva cărora acționează prin modalități violente și/sau distructive; au ca scop realizarea unor obiective specifice, în principal de natură politică; vizează factori umani și/sau materiali din cadrul autorităților și instituțiilor publice, populației civile sau a oricărui alt segment aparținând acestora; produc stări cu un puternic impact psihologic asupra populației care atrag atenția asupra scopurilor acestora*”¹⁸.

---

¹⁵ *Idem*.

¹⁶ *Ibidem*, p. 34.

¹⁷ *Strategia națională de prevenire și combatere a terorismului*, SRI, București, 2002, p. 11.

¹⁸ *Legea privind prevenirea și combaterea terorismului, nr.535*, Monitorul Oficial, București, 2004.

Așadar, terorismul este un fenomen mai ușor de descris decât de definit, pentru că nu există încă o definiție oficială, clară și comun acceptată a termenului, scopul final urmărit de teroriști este de natură politică, ceea ce separă terorismul de alte acte criminale.

1.3. Terorismul – caracteristici determinate de globalizare

Printre fenomenele care determină caracteristicile actuale ale terorismului se pot enumera: accentuarea procesului de globalizare, pe de o parte, concomitent cu proliferarea spiritului identitar și a strategiilor antiglobalizare, pe de altă parte; dezvoltarea parteneriatelor între diferiți actori geopolitici în vederea realizării unui mediu de securitate specific perioadei de tranziție de la societatea de tip industrial și post-industrial la cea informațională, care să le permită accesul mai ușor la resurse și gestionarea corectă a crizelor și conflictelor; creșterea decalajelor între țările bogate și cele sărace, adâncirea și lărgirea faliilor între civilizații. În accepțiunea unor specialiști¹⁹, *efectul de falie* este un produs al decalajelor tot mai mari dintre lumea săracă și cea bogată, al rupturilor categorice dintre fundamentalismul religios și marile religii, dintre cultura de piață și cultura universală, dintre economia subterană și economia normală, dintre ordinea social – economică și criminalitatea socială, economică și financiară, pe fondul creșterii anomiei sociale; extinderea Alianței Nord-Atlantice și a Uniunii Europene, consolidarea uniunii euroatlantice, proiectarea și construirea treptată a unei entități euroasiatice și dezvoltarea în paralel și în opoziție cu această tendință a unor strategii identitare, zonale și civilizaționale, a unor manifestări etnice, religioase și separatiste tot mai evidente; creșterea rolului *hight tech* și *IT* concomitent cu adâncirea decalajelor tehnologice dintre țările dezvoltate și cele subdezvoltate.

Caracteristicile principale ale terorismului contemporan sub impactul globalizării nu diferă esențial de cele ale terorismului tradițional din toate timpurile, dar sunt mult mai acute, vizibile, presante și cunoscute. Ele sunt într-un fel diametral opuse caracteristicilor societății democratice moderne și simetrice cu acestea prin natura faptului că strategiile și tacticile folosite de teroriști fac parte din sfera asimetriei

---

¹⁹ *Ibidem*, p. 483.

ingenioase, violente, crude, răzbunătoare, surprinzătoare și reci. În mod sintetic, considerăm că aceste caracteristici sunt cele enumerate²⁰:

- dezvoltarea rețelelor teroriste transfrontaliere pe fondul extinderii fenomenului de globalizare concomitent cu concertarea și coordonarea tot mai evidentă a acțiunilor și reacțiilor împotriva sistemelor economice și sociale puternice, ca și împotriva marilor entități și identități politice, sociale, culturale și militare;

- trecerea de la terorismul infrafracțional la cel ideologic și fundamentalist și proliferarea amenințărilor în raport direct cu vulnerabilitățile dintre societatea veche și noul tip de societate într-un mediu din ce în ce mai globalizat, concentrat, integrat;

- dezvoltarea unor organizații și rețele teroriste în zonele de falie aflate la granița sferelor de influență ale centrelor de putere;

- apariția și proliferarea terorismului îndeosebi în regiunile (zonele, țările) sărace și corupte în care domină haosul și anarhia;

- amploarea generalizată a tipurilor de terorism etnic și fundamentalist religios ce au locații flexibile cu predilecție în zone din Orientul Apropiat, Orientul Mijlociu și Asia de Sud-Est și care vizează îndeosebi centrele de putere euroatlantică, Rusia, India și China;

- accentuarea terorismului ideologic îndreptat îndeosebi împotriva procesului de integrare regională a unor zone de pe glob (Uniunea Europeană, Asia de Sud-Est, Asia – Pacific etc.), ca urmare a fenomenului de globalizare;

- creșterea pericolului folosirii de către teroriști, la nivel global, a armelor de distrugere în masă, îndeosebi a agenților chimici și biologici;

- proliferarea la nivel global a migrației și a traficului de droguri favorizează apariția și dezvoltarea formelor de terorism (mai ales în regiuni precum: Asia de Sud-Est, Balcani, Caucaz, Asia Centrală, Afganistan, Marea Neagră);

- acutizarea, în plan global, a conflictelor dintre religii reliefat de includerea în seria țințelor strategice vizate de atacuri teroriste a unor valori și obiective culturale și spirituale de altă religie decât cea a teroriștilor;

- diversificarea terorismului internațional prin apariția și proliferarea unor forme noi în domeniul tehnologic și informațional în special sub forma terorismului cibernetic, acționând cu mijloace sofisticate

---

²⁰ Gl. dr. Mircea Mureșan, Gl. bg. (r.) dr. Gheorghe Văduva, *Războiul viitorului, viitorul războiului*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, pp. 450-451.

pentru atacarea sistemelor moderne de informații și comunicații ce aparțin entităților vizate;

- amplificarea terorismului separatist de tipul celui practicat împotriva statului și ordinii de drept în Spania, India, Irlanda de Nord, Caucaz, Israel, Turcia, Africa și America Latină.

Noi am mai adăuga că, în lumea globalizată de astăzi, teroriștii își pot atinge țintele mult mai rapid, în condițiile în care obiectivele potențiale sunt permanent expuse, iar știrile și ideile subversive, care îi pot determina pe oameni să devină partizani ai unor cauze teroriste, pot fi răspândite cu ușurință și rapiditate datorită rețelei de comunicații globale.

Terorismul de astăzi a căpătat o dimensiune globală în cel puțin două aspecte. Primul este cel al posibilității de circulație nestingherită, în orice parte a lumii, a teroriștilor, inclusiv a unor lideri cunoscuți ai organizațiilor teroriste, care se folosesc în acest scop de identități false și beneficiază de facilități de călătorie similare cu cele ale turiștilor sau oamenilor de afaceri din țările democratice. Acest lucru le permite acestora să studieze în detaliu obiectivele pe care urmăresc să le atace, să execute diferite operațiuni bancare și monetare, să atragă prozeliți de partea cauzei militate de grupul terorist din care fac parte etc. Al doilea aspect al globalizării terorismului rezidă în faptul că teroriștii și-au extins la maximum aria de desfășurare a activităților logistice proprii, dar și a acțiunilor operative întreprinse, determinând o monitorizare dificilă a demersurilor lor de organizare și planificare de către structurile de prevenire a terorismului.

Concluzia noastră este că fenomenul terorist actual este puternic influențat de caracteristicile epocii globalizate și globalizante în care trăim, ale societății secolului al XXI-lea care, mai mult ca oricând, generează crize, conflicte și mai ales dimensiuni, forme și metode noi ale terorismului. De asemenea, într-o lume globalizată, terorismul a devenit instrument politic în cadrul unui sistem de conducere tot mai integrat.

Este evident faptul că fenomenul terorist s-a extins la toate dimensiunile vieții umane îmbrăcând formele terorismului politic, economic, informațional, etnic, religios, cultural etc. drept pentru care a fost declanșat un război global, pentru a-l combate sub toate formele sale de manifestare, prin toate mijloacele legale la dispoziție și pe toate palierele existenței umane.

Economia subterană este o realitate a vieții în întreaga lume și există semnale certe că ea se extinde din ce în ce mai mult atingând dimensiuni remarcabile fiind facilitată de globalizare. În acest sens, o problemă importantă a comunității internaționale a apărut sub incidența grupurilor criminale care au venit în întâmpinarea globalizării prin organizarea de rețele internaționale în scopul conducerii propriei activități cu o mai mare eficiență, cu ajutorul mijloacelor tehnologice sofisticate prin exploatarea granițelor permissive sau deschise.

Activitățile cuprinse în sfera economiei subterane cuprind²¹: activități nedeclarate (producția întreprinderilor clandestine, raportări diminuate ale profitului întreprinderilor, salarii, plăți nedeclarate sau diminuate); activități ilicite (proxenetism și prostituție, jocuri de noroc, corupție care implică dare și luare de mită, fraude de asigurare, trafic de droguri, trafic de arme, falsificarea de însemne monetare); activități frauduloase (muncă la negru, evaziune fiscală, trafic de forță de muncă).

În domeniul financiar bancar, crima organizată acționează prin creditări ilegale, deturnări de fonduri, reciclare a banilor de proveniență ilicită prin implicarea unor bănci în efectuarea de transferuri valutare în străinătate, inclusiv pe piața de capital, evaziune fiscală sistematică și de amploare realizată cu concursul interesat al unor reprezentanți ai instituțiilor de stat, care oferă grupurilor implicate protecția necesară.

Principala sursă de finanțare a organizațiilor teroriste o reprezintă activitățile specifice crimei organizate, convergența dintre terorism și crima organizată realizându-se pe *două căi*:

- angrenarea rețelelor teroriste în acțiuni conexe crimei organizate cum ar fi: trafic de droguri, contrabandă cu arme, muniții, explozivi, substanțe chimice, radioactive, migrație ilegală, alte forme ale economiei subterane;

- acțiuni complexe comune dictate de interese conjuncturale de moment sau de perspectivă, menite să faciliteze atingerea scopurilor propuse.

Din această perspectivă, principalele forme de manifestare ale terorismului sunt:

- terorismul economic care este exercitat și de unele corporații transnaționale și de acțiunile derulate de diferiți actori economici în zona economiei subterane. Consecințele acestui tip de terorism sunt

---

²¹ Partidul Emigranților din Moldova, *Problematica evaziunii fiscale și a pieței negre*, <http://partem.org/reforme/show/98>, accesat la 29.10.2013.

dintre cele mai negative, cele mai importante fiind următoarele: distrugerea unor obiective economice de referință; scăderea dramatică a PIB-ului în statele afectate; înrăutățirea condițiilor de trai ale populației; proliferarea și creșterea intensității formelor de protest social din partea unor categorii de populații;

- terorismul financiar, considerat cel mai cumplit terorism al planetei, fiind unul globalizat. Acesta este exercitat de unele organisme financiare internaționale, de unele guverne, de lumea interlopă și organizațiile teroriste care conlucrează în obținerea de venituri financiare ilegale.

Formele cele mai grave ale terorismului financiar sunt următoarele: cămătăria; dobânzile exorbitante la credite; impozite mari; condiționări și impuneri etc. Organizațiile teroriste utilizează, în domeniul terorismului financiar, forme cum ar fi: primirea sau recuperarea de fonduri prin luări de ostatici, amenințări, șantaj, spargeri de bănci, atacarea mijloacelor care transportă bani sau alte valori etc. sau prin alte surse de procurat bani pentru terorism cum ar fi: oameni foarte bogați, dar cu interese obscure, grupuri de interese, interne și internaționale economice, ale lumii interlope, organizații non-profit ce au alte scopuri decât cele declarate oficial, state cu regimuri despotice, dictatoriale anacronice etc.

Capitolul 2.

Terorismul în paleta amenințărilor la adresa securității și apărării naționale

Dacă este să luăm în calcul dimensiunea etimologică, putem porni de la unele dicționare sau enciclopedii apărute în România care definesc teroarea ca fiind „*frică, groază, spaimă provocată intenționat prin amenințări și prin alte mijloace de intimidare sau de timorare*”²². În alte surse naționale de cercetare științifică, terorismul este definit ca „*asuprire bazată pe intimidare, timorare, amenințări*”²³, „*totalitatea actelor de violență comise de un grup sau de o organizație pentru a crea un climat de insecuritate sau pentru a schimba forma de guvernământ a unui stat; atitudine, manifestare teroristă*”²⁴, „*teroare-groază provocată intenționat, prin amenințări sau prin alte mijloace de intimidare*”²⁵, „*terorism – ansamblu de acțiuni teroriste*”²⁶. Aceste definiții cuprind esența percepției fenomenului în cauză în plan intern; percepție care, se observă, nu este foarte diferită de percepția vehiculată în plan internațional.

Dacă raportăm amenințarea teroristă la securitatea și apărarea națională a României, care reprezintă în sine dimensiuni inseparabile ale securității și apărării euroatlantice, constatăm că acestea se pot asigura doar prin cooperarea tuturor instituțiilor de profil ale statului în plan intern și ale acestora cu altele similare din plan regional și global, prin stabilirea și urmarea unor strategii viabile de acțiuni preemptive, preventive și de combatere a terorismului.

2.1. Istoricul amenințărilor teroriste în România

La începutul secolului al XIX-lea în viața politică românească au loc o serie de evenimente neașteptate, care au definit o nouă fază în care

---

²² *Mic dicționar enciclopedic*, Editura Enciclopedică Română, București, 1972, p. 275.

²³ Florin Marcu, Constantin Moneca, *Dicționar de neologisme*, Editura II-a, Editura Științifică, București, 1966, p.702.

²⁴ *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1988, p. 1088.

²⁵ *Idem*.

²⁶ Ana Canasache și Vasile Breban, *Mic dicționar al limbii române*, Editura Științifică, București, 1974, p. 767.

intra viața românească²⁷. Printre aceste evenimente se numără participarea în Primul Război Mondial, crearea României Mari și activarea mișcării naționaliste Garda de Fier care a devenit un factor politic major pentru acea perioadă care a acționat în sensul exploatării fricii de comunism și răspândirea resentimentului față de pretinsa dominație străină.

Vom prezenta în continuare câteva aspecte din viața politică românească care scot în evidență activitatea unor grupări a căror obiective pot fi catalogate de tip terorist.

Anii 1922-1923 au înregistrat apariția unor grupări intitulate „fascii”, a căror activitate a fost neînsemnată, din care s-a constituit ulterior gruparea Fascia Națională Română (FNR). Folosind metode violente cu totul ieșite din comun, neîntâlnite până atunci în niciunul din programele grupărilor sau partidelor politice din România, FNR avea ca obiectiv purificarea societății românești prin exterminarea luptătorilor revoluționari, declarând cu privire la Partidul Comunist Român și la partidele socialiste că „*le urâm pe toate și le dorim bucuroso moarte tuturor*”²⁸. Un alt obiectiv pe care îl urmărea FNR era acela de a „*evacua în masă străinii*”²⁹. Pe plan extern, această grupare s-a declarat pentru alianța cu Italia lui Mussolini, ceea ce confirma sursele din care își alimenta doctrina și modelul pe care doreau să îl aducă în România. Lipsită de aderență din partea poporului, FNR s-a divizat în diferite grupări mici, care treptat s-au pulverizat în viața politică a epocii.

A.C. Cuza împreună cu N. Păulescu au pus bazele, în anul 1922, Uniunii Național-Creștine, care avea ca obiective realizarea „păcii și fericirii” între oameni și soluționarea așa-zisei probleme evreiești din România. Huliganismul și violența erau metodele politice principale folosite, care au stârnit adversitatea maselor. Împotriva acestei organizații s-au ridicat comuniștii, conștienți de pericolul pe care îl reprezenta pentru întreaga societate românească de la vremea respectivă³⁰.

Corneliu Zelea Codreanu înființează, la 24 iunie 1927, Legiunea Arhanghelului Mihail, al cărui șef devine. Principala metodă

---

²⁷ Cf. Corneliu Sîrbu, Cornel-Damasco Dincă, *Sindromul mării violențe*, Editura Universitaria, Craiova, 2009, p.146.

²⁸ „Fascismul” din 1 iulie 1923, apud. Mihai Fătu, Ion Spălățelu, *Garda de Fier. Organizație teroristă de tip fascist*, Editura Politică, București, 1971, p.38.

²⁹ Mihai Fătu, Ion Spălățelu, *op. cit.*, p.39.

³⁰ Cf. Mihai Fătu, Ion Spălățelu, *op. cit.*, pp.39-40.

preconizată a fi utilizată era violența. În aprilie 1930, denumirea organizației a fost schimbată în Garda de Fier (de la Căștile de oțel care activau în Germania), cu obiective anticomuniste, antisemite și xenofobe. „Echipele morții”, asasinatul politic și teroarea au devenit modul în care acționa Garda de Fier împotriva tuturor celor considerați dușmani de moarte ai Gărzii.

În perioada comunistă, fenomenul terorist a cunoscut în țara noastră „o manifestare palidă”, puține fiind acțiunile teroriste care au tulburat liniștea³¹. Pot fi amintite câteva exemple³²:

- în anii 1972-1973 au fost dejucate de autoritățile române planurile criminale ale organizației palestiniene „Septembrie Negru”, care avea drept țintă ambasada Israelului din București;

- în anul 1975, au fost arestați și expulzați din România doi membri ai organizației teroriste de extremă stânga „Baader-Meinhof” cu sediul în Republica Federală Germania;

- în toamna anului 1977, câțiva studenți arabi ocupă ambasada Egiptului din București, dar intervenția forțelor antiteroriste a fost un succes;

- în anul 1978, un cetățean iordanian a introdus în România arme și grenade cu scopul de a le trimite în Republica Federală Germania - în urma controlului efectuat la frontieră cetățeanul iordanian a fost arestat și, ulterior, expulzat din țară;

- în anul 1983, autoritățile române au prins doi membri de origine libaneză ai unei organizații teroriste care au intrat în România cu scopul de a plasa o bombă într-un avion sirian care zbura pe ruta București - Damasc. Tot în același an, autoritățile din țara noastră au fost zădărnice planurile unor disidenți palestinieni de a ataca reprezentanța Organizației pentru Eliberarea Palestinei;

- la 4 decembrie 1984, s-a înregistrat prima victimă a unui atentat terorist comis pe teritoriul țării noastre. Este vorba de viceconsulul Ambasadei Iordaniei la București, Azmi Al-Mufti, împușcat mortal de studentul palestinian Ahmad Mohammed Ali Al-Hersh, care era sprijinit de gruparea teroristă siriană „Abu Nidal”. Tot în anul 1984 planul a doi bărbați au încercat să deturneze o aeronavă

---

³¹ Corneliu Sîrbu, Cornel-Damasco Dincă, *op. cit.*, p.151.

³² Exemplele sunt preluate din Corneliu Sîrbu, Cornel-Damasco Dincă, *op. cit.*, pp.151-152.

de pasageri care zbura pe ruta Arad - București a eșuat datorită intervenției prompte a echipei de asigurare a securității aeronavei;

- la 25 mai 1985, în complexul studențesc Grozăvești a fost organizat un atentat cu bombă de către doi cetățeni irakieni, un sirian și un iordanian (au plasat câteva bombe sub autoturismele unor lideri ai studenților sirieni care studiau la diverse facultăți din București); încercând să dezamorseze dispozitivele explozive doi ofițeri ai USLA și un ofițer de miliție au murit în momentul în care una din mașinile-capcană a explodat.

Dintre organizațiile teroriste care au acționat în România, în perioada 1970-1990, amintim: „Frații Musulmani”, „Organizația Abu Nidal”, „ Hamas”, „Hezbollah”, „Partidul Libertății Islamice”, „Frontul pentru Eliberarea Palestinei”, „Partidul Muncitorilor din Kurdistan”, „Lupii Cenușii” și „Frontul Revoluționar al Eliberării Poporului”.

După anul 1991, acțiunile teroriste de mică amploare care au avut loc au evidențiat faptul că România poate constitui una dintre principalele destinații fie pentru pregătirea activităților organizațiilor teroriste sau de finalizare a acestora. Câteva exemple pot sublinia realitatea:

- 19 august 1991, un grup de militanți sikh³³ l-au atacat pe ambasadorul Indiei la București pe Bulevardul Aviatorilor. Intervenția Brigăzii Antiteroriste a SRI a fost promptă: unul dintre atacatori a fost ucis, iar altul rănit; cel de-al treilea a reușit să scape³⁴;

- decembrie 2012, doi teroriști pakistanezi (unul specialist în chimie, celălalt specialist în confecționarea bombelor artizanale) plănuiau să organizeze acțiuni teroriste pe teritoriul țării. Intervenția Serviciului Român de Informații a fost promptă³⁵;

---

³³ Luptătorii sikh erau membrii ai Federației Internaționale a Tinerilor și Studenților Sikh și parte componentă a Frontului pentru eliberarea Khalistanului - organizație care milita, inclusiv prin acțiuni teroriste, pentru desprinderea de India.

³⁴ 19 august 1991: atac terorist împotriva ambasadorului indian la București, disponibil online pe <http://www.amosnews.ro/arhiva/19-august-1991-atac-terorist-impotriva-ambasadorului-indian-bucuresti-26-08-2002>, accesat la data de 10 aprilie 2013, ora 12.20.

³⁵ Doi teroriști pakistanezi, reținuți în România. Planificau un atentat în țara noastră, de Crăciun, disponibil online pe <http://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/sri-doi-cetateni-straini-implicati-in-pregatirea-de-actiuni-teroriste-al-qaida-in-romania-retinuti.html>, accesat la data de 10 aprilie 2013, ora 12.30.

- membrii unei grupări ce aparține de organizația teroristă PKK și care activau în țara noastră de o perioadă lungă de timp a fost destrămată, în aprilie 2013, prin operațiunea numită „Blue Wolf” la care au lucrat inclusiv autoritățile din România, Ungaria și Austria³⁶.

2.2. Amenințarea teroristă și securitatea națională

Majoritatea specialiștilor consideră că „amenințările de tip terorist nu au frontiere”³⁷. Deși această formă de amenințare acută și dinamică este *deteritorializată*, trecând dincolo de granițele politice, terorismul este în continuare raportat la statele-națiune deoarece amenințările teroriste au surse, resurse și cauze ce își au rădăcina pe teritoriile naționale ale acestora.

În cazul atentatelor teroriste se vizează, în general, obiective umane sau materiale, care țin de statele naționale și sunt utilizate ca subiecte ale forței de coerciție manifestate cu violență pentru atingerea unor scopuri perfide. De fapt, intervenția structurilor naționale de combatere a acestui tip de amenințare reprezintă forma de acțiune inițială, imediată în cazul acțiunilor teroriste care de obicei sunt imprevizibile fapt ce face ca pregătirea anterioară pentru diminuarea pagubelor umane sau materiale, sau riposta împotriva unor acțiuni punctuale de terorism ale unor celule dispartate, să fie aproape imposibilă. Pentru realizarea riposteii antiteroriste în plan național, practica a demonstrat că este necesară o rețea informațională dezvoltată și un schimb de informații în timp real cu exteriorul (*recte*, cu structurile internaționale de combatere a terorismului ale ONU, NATO, UE sau coaliției antiteroriste sau ale altor state naționale cu experiență în domeniu: SUA, Franța, Spania, Rusia etc. și, în special, cu țările vecine care pot asigura un flux de informații util asupra posibilelor tendințe de evoluție ale acestei amenințări care are nucleee peste tot în lume, surse de finanțare diverse și multinaționale, adepți cu niveluri diferite de educație, profesionalizare și de diferite naționalități, cetățenii, religii etc.

---

³⁶ *Rețea de presupuși teroriști PKK, anihilată în România*, disponibil online pe <http://stirileprotv.ro/stiri/eveniment/retea-de-presupusi-teroristi-pkk-anihilata-in-romania.html>, accesat la data de 12 aprilie 2013, ora 10.10.

³⁷ Colectiv CSSAS, *Terorismul. Dimensiune geopolitică și geostrategică. Războiul terorist. Războiul împotriva terorismului*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002, p. 16.

În arealul amenințărilor în plan național, putem vorbi despre terorismul mediatic prin activarea unei sau amândurora sale forme: utilizarea de către unele grupări teroriste a mijloacelor de comunicare în masă pentru propagarea terorii sau terorizarea populației de către instituții ale statului sau reprezentanți ai mass-media. Considerăm că această a doua formă deja se manifestă în plan național din dorința promotorilor de comunicare în masă de a descoperi și oferi senzaționalul, de cele mai multe ori creat din fapte banale scoase din contextul real, fabricând știri pentru rating de piață care induc sentimentul de teamă, groază în rândul populației dezinformate.

Un alt tip manifest în prezent este terorismul informațional care vizează³⁸ distrugerea fizică a unor sisteme tehnice de comunicații, virusarea computerelor și distrugerea rețelelor și a bazelor de date din domeniile economic, financiar și militar, piraterie electronică etc. În prezent, în plan național, cele mai utilizate forme ale acestui tip de terorism se rezumă la utilizarea spațiului cibernetic drept interfață pentru prozelitism, propagandă și radicalizare a spațiului public.

Pe viitor, pe plan internațional, este sigur că teroriștii vor miza pe o combinație de metode convenționale cu acțiuni premergătoare de organizare realizate în spațiul virtual, lucru ce conduce la ideea că *originalitatea acestora constă în adaptarea conceptelor operaționale la strategiile/eforturile antiteroriste, precum și în disponibilitatea pentru obținerea de agenți chimici/biologici sau componente nucleare capabile să provoace dezastre de amploare sau pentru lansarea unor atacuri în plan cibernetic asupra rețelelor informatice importante³⁹.*

Terorismul cultural este un alt tip de acțiune întâlnit deja în plan național are afectează securitatea cetățenilor români. Acesta se manifestă sub forma promovării non-valorilor, falsurilor, kitch-urilor etc. care invadează mijloacele naționale de comunicare și informare în masă și „educă” populația în spiritul acestor false valori. În urma promovării și instaurării în conștiința și obiceiurile majorității populației pervertite la falsă cultură, apare și terorismul identitar ca reacție a celor „virusați” care simt nevoia de a-și impune identitatea nou formată și celorlalți care

---

³⁸ Colectiv CSSAS, *op. cit.*, p. 26.

³⁹ Petrișor Bădică, George Răzvan Ștefan, *Provocări privind definirea unui proiect național de intelligence*, Revista Română de Studii de Intelligence nr. 8 / decembrie 2012, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, p. 55 (CEEOL, accesat la 23.10.2013).

rezistă, pedepsindu-i, momentan prin oprobiul public, pe viitor, probabil prin violență și teroare.

Terorismul infracțional deja se manifestă în plan național dar, de obicei, are caracteristică transnațională, nu strict națională. Indivizii care exercită astfel de acte urmăresc acumularea de beneficii materiale, servesc drept instrument al crimei organizate practicând tehnici specifice acesteia duse la extrem: răpiri de personalități influente, sechestrări de persoane din anturaje diverse care le ajută scopurilor criminale, amenințări cu violența sau desfășurarea de acțiuni violente, șantaj, acte de corupție menite a acoperi alte acte ilegale etc.

În paleta amenințărilor la adresa securității naționale viitoare, considerăm că există două surse majore care pot acutiza mediul intern din prisma fenomenului terorist. O astfel de sursă poate fi *terorismul propagat din exterior către interior*, drept consecință a globalizării mediului social. Cealaltă sursă a acutizării mediului intern prin reducerea gradului de securitate poate fi constituită de *terorismul provocat de vulnerabilități interne*, care dinamizate, pot duce la dezvoltarea următoarele forme de terorism în plan intern:

a) *terorismul ca reacție a celui slab împotriva celui puternic* care se poate declanșa pe teritoriul național, de exemplu, ca urmare a acutizării discrepanțelor sociale între populația bogată și cea extrem de săracă și a neputinței clasei cele de mai jos de a-și realiza prin mijloace licite dreptul la existență sau alte drepturi fundamentale considerându-se îngrădiți în acțiunile lor de clasa superioară coruptă. Acestea se pot manifesta sub forma unor acte de răzbunare: asasinat ale unor oameni influenți din anumite comunități, distrugerii ale proprietăților acestora, luări de ostatici pentru răscumpărare, jafuri, deturnare de bani și extorcarea de fonduri prin mijloace cibernetice etc. De asemenea, mai sunt posibile acțiuni ale unor psihopați în dorința lor de a se împotrivi unor regimuri cu care nu sunt de acord, realizate sub forma unor atacuri fără discriminare asupra unor instituții publice, personalități publice, locuri urbane aglomerate etc.;

b) *terorismul politic* declanșat de organizații politice extremiste care activează sau vor activa pe teritoriul național, cel practicat de persoane influente, grupuri de interese etc.

c) *terorismul etnic* ca rezultat al activării unor mișcări extremiste latente în România și inducerii acestor ideologii extreme în rândul minorităților prin mijloace de manipulare mediatică.

d) *terorismul chimic, nuclear, biologic sau radiologic* este una dintre amenințările latente la adresa securității viitoare a țării noastre datorită permeabilizării frontierelor și a vulnerabilităților derivate din existența pe teritoriul României a multor posibile surse de agenți poluanți și vătămători care ar putea fi exploatați în acte de terorism ecologic asupra unor areale naturale sau antropice naționale. De exemplu, la nivelul anului 2011 existau 4.598⁴⁰ companii cu profil industrial chimic ce reprezintă un sector al economiei naționale cu dinamică ascendentă care folosește ca materie primă produși chimici toxici precum petrolul, fosforul, gazul metan, potasiul, gazele naturale etc.

e) *terorismul extremist*. În ultima perioadă, este vizibilă înmulțirea manifestărilor individuale și/sau organizațiilor extremiste (religioase, ideologice, ecologiste), antidemocratice, anticapitaliste, xenofobe, antisemite, rasiste, antiamericane, antiglobaliste, fapt pentru care considerăm că activarea la un moment dat a acestei modalități de acțiune de către aceste grupuri ca formă de realizare a intereselor proprii sau de grup nu este imposibilă drept pentru care nu trebuie neglijată această dimensiune posibilă a terorismului pe teritoriul național.

2.3. Apărarea națională antiteroristă

Apărarea țării este atât acțiune, cât și rezultat raportat la o manifestare ostilă posibilă sau prezentă. Acțiunile ostile, ce reprezintă în fapt, amenințări la adresa securității statului și cetățenilor săi, „*au, din punct de vedere acțional, un subiect (cel care generează și susține amenințarea) și un obiect (cel care este vizat și suportă amenințarea)*”⁴¹. Printre amenințările identificate ce necesită atenție sporită în actualul mediu intern și internațional de securitate unele sunt legate în mod direct de terorism și modalitățile sale de acțiune; astfel, există semnale ce trebuie urmărite precum fenomenul dezvoltării grupărilor și rețelelor teroriste și posibilul acces al acestora la unele mijloace CBRN și la

---

⁴⁰ COFACE: *Industria chimică din România, unul dintre principalele motoare de redresare economică*, Ziarul „Bursa”, 08.05.2013, http://www.bursa.ro/coface-industria-chimica-din-romania-unul-dintre-principalele-motoare-de-redresare-economica-205228&s=companii_afaceri&articol=205228.html

⁴¹ Constantin Moștofleu, Alexandra Sarcinschi, *Consecințe ale implementării scutului antirachetă asupra conceptului de echilibru de putere la nivel global*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010, p. 9.

unele sisteme perfecționate de arme, precum și la alte categorii de mijloace, inclusiv psihologice și mediatice⁴².

Global Terrorism Index măsoară impactul terorismului în 158 de țări și realizează rapoarte anuale în care este ierarhizat fiecare dintre statele amintite în funcție de media indicatorilor urmăriți și înregistrați în ultimii 5 ani de zile ai raportului pe anul respectiv. Astfel, ultimul raport, lansat în 2012 pentru 2011, clasifică România ca fiind pe locul 116 din 116, alături de alte 42 de țări cu scor 0 al impactului terorismului⁴³, considerând ca indicatori: numărul total de atacuri teroriste, numărul de persoane decedate în urma acestor atacuri, numărul de răniți rezultați și daunele provocate proprietății ca urmare a activității teroriste.

Apărarea antiteroristă, dacă ne referim strict la mijloacele naționale, se realizează prin măsuri de tip anticipativ cu rol de prevenire și descurajare antiteroristă, prin relații de cooperare specializată între structurile civile și militare de gestionare a consecințelor atacului terorist și măsuri de combatere efectivă a terorismului prin acțiuni ofensive de răspuns. Această ultimă categorie presupune acțiuni de răspuns rapide dată fiind natura imprevizibilă a atacurilor de acest tip.

Serviciul Român de Informații reprezintă „autoritatea națională în prevenirea și combaterea terorismului” care are misiunea de a proteja populația României de amenințarea teroristă⁴⁴. În acest scop, obiectivul esențial al SRI este identificarea și eliminarea vulnerabilităților și factorilor de risc, dejucarea intențiilor și planurilor entităților teroriste și împiedicarea importului de elemente de găzduire, ajutorare, implicare sau inițiere a unor activități teroriste dinspre zonele de conflict și spațiul european în teritoriul național. Așadar, pentru succesul în diminuarea și eradicarea fenomenului terorist, se impune ca, permanent, să fie monitorizate și analizate toate amenințările și riscurile de natură teroristă sau cele care pot facilita desfășurarea de acțiuni teroriste.

---

⁴² Acest subiect este dezvoltat în extenso în Mirela Atanasiu, *Dreptul la securitate individuală, națională și colectivă determinat de tendințele integratoare și globalizatoare ale mediului internațional* în „Uniunea Europeană: probleme contemporane și de perspectivă”, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2012, p. 156.

⁴³ Vision of Humanity, *Global Terrorism Index*,

<http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/terrorism-index/2011>

⁴⁴ Serviciul Român de Informații, *Prevenirea și combaterea terorismului*, <http://www.sri.ro/prevenirea-si-combaterea-terorismului.html>

Pentru organizarea unei apărări optime împotriva terorismului în cadrul sistemului de apărare a țării este necesară analiza continuă a particularităților factorilor interni și externi care pot influența exacerbarea unor dimensiuni ale acestei forme de război. În acest context, trebuie urmărite curente emergente strategice, politice, sociale și tendințele de revigorare a unor sentimente de natură etnică generatoare de situații conflictuale și violență; posibile ofensive și mutații în manifestarea unor organizații fundamentaliste islamice extremiste, îndeosebi în țările balcanice, care prezintă vulnerabilități crescute datorită criminalității organizate manifeste și a neapartenenței la organizații regionale de securitate; posibila redeschidere a unor focare de conflict în țări cunoscute cu istoric de acțiuni teroriste cum sunt Spania, Federația Rusă, Israel, Grecia etc., sau apariția unor noi, generate de schimbări geopolitice la nivel global; urmărirea eventualelor tendințe de unificare ideologică a unor grupări islamice ce urmăresc nivelarea diferențelor de factură religioasă dintre ele, concomitent cu intensificarea acțiunilor împotriva creștinismului.

De asemenea, nu trebuie uitată, în cadrul paletei vulnerabilităților României la fenomenul terorist, chiar *poziționarea țării noastre pe traseele migrației clandestine*, coordonate de rețele de infractori de cetățenie străină și de către unele structuri criminale cu sediul pe teritoriul CSI dar care au ramificații puternice în Europa dar și vecinătatea cu Republica Moldova și Ucraina. Aceste elemente sunt de natură să amplifice pericolul pătrunderii unor elemente teroriste infiltrate în grupurile de imigranți, care își pot găsi cu ușurință puncte de sprijin pe teritoriul României pentru comiterea unor acțiuni de acest gen.

Considerăm că, dincolo de intenționalitatea realizării cadrului de apărare a țării, existența resurselor materiale, financiare, informaționale etc. și de capital uman suficiente și de calitate reprezintă un element critic în vederea realizării în condiții optime a apărării țării și asigurării acestui drept fundamental al cetățenilor săi.

Capitolul 3

Instrumente și mecanisme juridice naționale de luptă împotriva terorismului

Terorismul a devenit, cu deosebire după septembrie 2001, o temă de actualitate pentru studiile de sociologie, politologie și de securitate din România.

Participarea țării noastre la efortul global de combatere și prevenire a terorismului implică acțiuni desfășurate pe planuri multiple (juridic, politic, economic, militar, cultural, informațional). În plan juridic, combaterea terorismului se realizează prin crearea de mecanisme funcționale de încadrare juridică și pedepsire, prin utilizarea puterea coercitive a legii, a infracțiunilor ce implică acte teroriste pentru preîntâmpinarea extinderii flagelului social. Legislația în vigoare și instituțiile juridice au un rol proeminent în cadrul acestei inițiative.

În plan operațional, pentru prevenirea și combaterea terorismului participă cu deosebire următoarele forțele naționale: structurile de informații, armata, jandarmeria, poliția, structurile militare special de protecție și pază, alte structuri de forță (brigăzi și detașamente antiteroriste, structuri de protecție, de pază și ordine ș.a.).

3.1. Infracțiunea de terorism în legislația națională. Caracterizare juridică și răspundere penală

În mediul actual de securitate, este evident că terorismul a devenit un fenomen cu implicații globale, greu de prevenit, de gestionat și de controlat. Opinia noastră este aceea că fenomenul terorist generează situații de criză care nu se prezintă doar sub formă de acte criminale clasice, reacții atipice la o anumită evoluție a sistemelor politice și sociale, ci devin o problemă juridică majoră a societății omenești în ansamblul ei. Așadar, terorismul se transformă în acțiune dinamică, violentă și complexă, asimetrică, subminând tendința evolutivă a sistemelor sociale spre performanță, echilibru și relativă stabilitate, actele teroriste reprezentând acte de încălcare flagrantă a legii.

Instrumentele politico-juridice existente, cu importanță în plan strategic, demonstrează preocuparea statelor naționale față de amenințarea terorismului, reglementările stând la baza fundamentării unor planuri și programe de acțiune concrete și modificând, prin efectele aplicării lor, arhitectura mediului de securitate. Modificarea este pozitivă, în

sensul eliminării unor vulnerabilități posibile sau existente legate de apariția unor actori pe scena internațională care ar putea utiliza mijloace teroriste profitând de vidul de reglementare în materie pentru a-și realiza interese mai mult sau mai puțin legitime, fapt pentru care orice analiză pertinentă a mediului de securitate actual nu poate exclude prezența noilor factori nonstatali, reprezentați de grupările și organizațiile teroriste și de crimă organizată transfrontalieră.

În acest context, esențial de reținut pentru stabilirea răspunderii penale în materia acțiunilor teroriste este faptul că scopul acestui fenomen este acela de a instaura anarhia, de a suprima principiile și valorile democratice, de a provoca teamă și neîncredere, panică și nesiguranță, de a forța societățile democratice să facă schimbări radicale, spre totalitarism, în care totul să fie controlat, unde orice cetățean să fie considerat un posibil suspect de terorism. Așadar, la baza oricărui act terorist, reușit sau nu, stau intenții vădite de încălcare a drepturilor fundamentale ale omului și cetățenilor statelor vizate, element care agravează natura actelor săvârșite.

Legislativul român stipulează: „*Terorismul reprezintă ansamblul de acțiuni și/sau amenințări care prezintă pericol public și afectează securitatea națională, având următoarele caracteristici*⁴⁵:

a) sunt săvârșite premeditat de entități teroriste, motivate de concepții și atitudini extremiste, ostile față de alte entități, împotriva cărora acționează prin modalități violente și/sau distructive;

b) au ca scop realizarea unor obiective specifice, de natură politică;

c) vizează factori umani și/sau factori materiali din cadrul autorităților și instituțiilor publice, populației civile sau al oricărui alt segment aparținând acestora;

d) produc stări cu un puternic impact psihologic asupra populației, menit să atragă atenția asupra scopurilor urmărite”.

În prezent, conform legislației naționale, sunt considerate acte de terorism următoarele infracțiuni⁴⁶: infracțiunile de omor, omor calificat și omor deosebit de grav⁴⁷, vătămarea corporală și vătămarea corporală

---

⁴⁵ Cf. Art. 1, *Legea nr. 535 din 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului*, publicată în Monitorul Oficial nr. 1161 din data de 8 decembrie 2004.

⁴⁶ Ibidem, Art. 32.

⁴⁷ Art. 174-176 din Codul Penal Român.

gravă⁴⁸, precum și lipsirea de libertate în mod ilegal⁴⁹; infracțiunile legate de periclitarea siguranței zborului unor avioane civile prin comunicarea de informații false, săvârșirea unor acte de violență care pun în pericol securitatea și siguranța unui aeroport sau avion, distrugerea sau deteriorarea unor elemente de infrastructură aeriană⁵⁰, plasarea sau înlesnirea plasării unui dispozitiv sau substanțe de natură să distrugă o aeronavă, preluarea fără drept a unei aeronave⁵¹, tentativa de realizare a unuia din actele menționate; infracțiunile de nerespectare a regimului armelor și munițiilor, de nerespectare a regimului materialelor nucleare și al altor materii radioactive, precum și de nerespectare a regimului materiilor explozive⁵²; producerea, dobândirea, deținerea, transportul, furnizarea sau transferarea către alte persoane, direct ori indirect, de arme chimice sau biologice, precum și cercetarea în domeniu sau dezvoltarea de asemenea arme; introducerea sau răspândirea în atmosferă, pe sol, în subsol ori în apă de produse, substanțe, materiale, microorganisme sau toxine de natură să pună în pericol sănătatea oamenilor sau a animalelor ori mediul înconjurător⁵³.

Condițiile cumulative în care o infracțiune este inclusă în categoria actelor teroriste sunt: premeditarea realizării actului respectiv, urmărirea subminării unei autorități politice sau de stat recunoscute, aducerea unor atingeri evidente ale drepturilor universale ale oamenilor și cetățenilor și, am mai adăuga, urmărirea diseminării unui efect psihologic de teroare în rândul maselor.

Finanțarea actelor de terorism reprezintă o formă de infracțiune care este prevăzută la art. 36 din Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului și este pedepsită penal după cum urmează: *„Punerea la dispoziția unei entități teroriste a unor bunuri mobile sau imobile, cunoscând că acestea sunt folosite pentru sprijinirea sau săvârșirea actelor de terorism, precum și realizarea ori colectarea de fonduri, direct sau indirect, ori efectuarea de orice operațiuni financiar-bancare, în vederea finanțării actelor de terorism, se sancționează cu închisoare de la 15 la 20 de ani și interzicerea unor drepturi”*.

---

⁴⁸ Art. 181 și 182 din Codul Penal Român.

⁴⁹ Art. 189 din Codul Penal Român.

⁵⁰ art. 217 și 218 din Codul Penal Român.

⁵¹ Art. 106-109, Codul Aerian al României, consolidat cu Legea nr. 399/ 2005.

⁵² art. 279, 2791 și 280 din Codul Penal Român.

⁵³ Cf. Art. 32, alin. f), *Legea nr. 535 din 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului*, publicată în Monitorul Oficial nr. 1161 din data de 8 decembrie 2004.

De asemenea, în cazul infracțiunilor de spălare a banilor și de finanțare a actelor de terorism „se aplică dispozițiile art. 118 din Codul penal privind confiscarea bunurilor”⁵⁴.

De asemenea, recrutarea, instruirea, pregătirea entităților teroriste, culegerea de informații pentru teroriști și promovarea ideilor teroriste reprezintă fapte care pot fi asimilate actelor de terorism. Aceste fapte se pedepsesc cu închisoare de la 10 la 15 ani și interzicerea unor drepturi, pentru infracțiuni de „procurare, deținere, confecționare, fabricare sau furnizare ori, după caz, producere de mijloace distructive, substanțe toxice, materiale, microorganisme sau alte substanțe ori mijloace vătămătoare, de natură să pună în pericol sănătatea oamenilor sau a animalelor ori mediul înconjurător, în scop terorist sau de recrutare, instruire sau pregătire a entităților teroriste în vederea folosirii armelor de foc, munițiilor, explozivilor, armelor chimice, biologice, bacteriologice sau nucleare, precum și în scopul facilitării ori comiterii de acte de terorism”⁵⁵. Cu închisoare de la 5 la 10 ani și interzicerea unor drepturi pentru „înlesnirea intrării/ieșirii în/ din țară, găzduirea ori facilitarea accesului în zona obiectivelor vizate al persoanei despre care se cunoaște că a sprijinit/ săvârșit sau urmează să sprijine/ săvârșască un act terorist, culegerea și deținerea, în scopul transmiterii, ori punerea la dispoziție de date și informații despre obiective vizate de teroriști, fără drept sau pentru promovarea unor idei, concepții sau atitudini în scopul susținerii cauzei și/sau a activității entității teroriste”⁵⁶. De asemenea, se pedepsește penal cu închisoare de la 1 an la 5 ani și interzicerea unor drepturi, orice alte fapte, neenumerate anterior, „comise cu intenția de a sprijini, înlesni, ascunde sau de a determina săvârșirea unor acte de terorism”⁵⁷.

În Noul Cod Penal, care va intra în vigoare la 1 februarie 2014, sunt transpuse în normativul național unele convenții internaționale cu relevanță pentru domeniul sancționării actelor de terorism. Astfel, *Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a*

---

⁵⁴ Cf. Art. 33, alin. (1) din *Legea 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism*, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 702 din 12 octombrie 2012.

⁵⁵ Idem.

⁵⁶ Idem.

⁵⁷ Idem.

finanțării actelor de terorism, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 904 din 12 decembrie 2002, cu modificările și completările ulterioare ce ratifică unele acte normative internaționale (Anexa nr. 1) devine „*Legea pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului*”⁵⁸.

Prin urmare, din perspectivă juridică, opinia noastră este aceea că actele teroriste trebuie privite drept forma agravată - datorită caracterului premeditat, scopurilor urmărite și a atingerilor aduse drepturilor fundamentale ale omului - a unor infracțiuni clasice deja sancționate în legislația penală națională. Fapt pentru care, pentru a se obține condamnarea suspectilor implicați în acte teroriste, va fi necesară atât probarea elementului material al infracțiunii tradiționale, cât și a vinovăției inculpatului prin trimitere la acesta în cadrul respectivei infracțiuni agravate. Așadar, actul de justiție trebuie să fie specializat când se acționează în cadrul luptei antiteroriste. Judecătorul trebuie să aibă o pregătire adecvată în materia amintită nu numai cu privire la conceptul de terorism și caracteristicile sale, dar și asupra implicațiilor politice, sociale, psihologice ca și asupra materiei juridice a infracțiunilor specifice.

Un element esențial la acțiunile juridice inițiate ca parte a luptei contra terorismului este acela ca modalitățile și mijloacele de urmărire, judecare și deliberare procesuală să nu fie realizată cu subminarea valorilor și libertăților pe care teroriștii încearcă să le distrugă. Cu alte cuvinte, actele de terorism trebuie judecate și sancționate în spiritul și litera legii și în limitele principiilor democratice de respectare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului sau ale minorităților precum și a altor libertăți, precum cele de exprimare și cele politice. În același timp, învinuții trebuie tratați, până la definitivarea cazului, precum orice al individ care este bănuit că a săvârșit o infracțiune, fără a-i fi impuse tratamente discriminatorii.

---

⁵⁸ Ministerul Justiției, *Lista celor mai importante instrumente internaționale transpuse prin Noul Cod Penal, Noul Cod de Procedură Penală și legile de punere în aplicare a acestora (prin dispoziții nou introduse sau prin preluarea dispozițiilor în vigoare*, p. 1, <http://www.just.ro/LinkClick.aspx?fileticket=it56k%2fyW7T8%3d&tabid=2324>.

3.2. Prevenirea și combaterea terorismului – inițiative legislative și structuri naționale

Terorismul a devenit un fenomen de mare amploare, *o fabrică a terorii și violenței*. Combaterea și prevenirea terorismului nu se poate realiza prin acțiuni izolate, ci prin cooperarea și colaborarea dintre toate statele lumii. În acest sens, instituțiile și structurile naționale care au atribuții în activitățile de prevenire și combatere a terorismului s-au remarcat pe plan intern și internațional prin activitatea desfășurată.

România poate fi supusă amenințărilor teroriste din cel puțin trei perspective:

- ca stat membru al Alianței Nord-Atlantice și Uniunii Europene, deci ca parte a civilizației de tip occidental împotriva căreia sunt orientate o serie de acțiuni teroriste;

- ca țară situată în vecinătatea faliei strategice musulmane, în zona Mării Negre și zona Balcanilor, nu departe de zona caucaziană și de cea a Orientului Apropiat;

- ca stat participant direct la războiul declanșat împotriva terorismului, după septembrie 2001, în cadrul coaliției antiteroriste condusă de SUA.

Pentru prevenirea și combaterea terorismului, statul român prin strategiile și programele guvernamentale elaborate are în vedere următoarele obiective: *previziunea, prevenirea, descurajarea și reacția*. Prevenirea și combaterea terorismului se realizează în conformitate cu prevederile convențiilor internaționale privind reprimarea terorismului, la care România este parte, și cu respectarea legislației internaționale și a legislației interne cu privire la drepturile omului.

Prin *Legea 51/1991 privind siguranța națională a României*, actele teroriste, precum și inițierea sau sprijinirea în orice mod a oricăror activități al căror scop îl constituie săvârșirea de asemenea fapte (art.3 alin.i) constituie amenințări la adresa siguranței naționale a României.

Legea nr.14 din 24 februarie 1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații stabilește că prevenirea și combaterea terorismului devin o responsabilitate expresă a acestui serviciu.

Prevenirea și combaterea terorismului, cu deosebire după atentatele din septembrie 2001, a impus actualizarea cadrului legal și perfec-

ționarea mecanismului operațional în domeniul prevenirii și combaterii terorismului pe plan național. În acest sens:

În anul 2001, Serviciul Român de Informații (SRI) a fost desemnat, prin hotărâre a Consiliul Suprem de Apărare al Țării (CSAT), autoritate națională în domeniul antiterorism.

Prin hotărârea CSAT din anul 2002 a fost aprobată *Strategia Națională de Prevenire și Combatere a Terorismului*, document doctrinar care stabilește prioritățile strategice ale României în domeniu. Pe baza acestei strategii s-a constituit *Sistemul Național de Prevenire și Combatere a Terorismului (SNPCT)*, care include autoritățile și instituțiile publice cu responsabilități în domeniu.

SNPCT s-a constituit într-un mecanism de asigurare, organizare și desfășurare într-o viziune unitară a cooperării interinstituționale, trans-sectoriale, destinat îndeplinirii sarcinilor subsumate acțiunii naționale în materie antiteroristă. Compunerea acestui sistem este următoarea:

- Consiliul Suprem de Apărare a Țării, cu rol de coordonare strategică;

- Serviciul Român de Informații, cu rol de coordonare tehnică;

- ministere: Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției, Ministerul Transporturilor, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Economiei, Ministerul pentru Societatea Informațională, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârștnice, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul Tineretului și Sportului, Ministerul Justiției, Ministerul Culturii, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice;

- alte autorități naționale: Serviciul de Informații Externe, Serviciul de Protecție și Pază, Serviciul de Telecomunicații Speciale, Banca Națională a României, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Agenția Națională pentru Controlul Transporturilor Strategice și Interzicerea Armelor Chimice.

Prin decizia CSAT s-a aprobat, în anul 2004, formarea *Sistemului Național de Alertă Teroristă (SNAT)*, destinat sprijinirii procesului de planificare a activităților antiteroriste la nivel național, precum și al informării populației în legătură cu nivelul amenințării teroriste. Pentru

îndeplinirea misiunii, în cadrul SNAT își desfășoară activitatea următoarele structuri:

- **Departamentul dedicat culegerii de informații**, care asigură monitorizarea constantă și analiza riscurilor teroriste la nivel național și în raport cu evoluția globală a fenomenului terorist;

- **Brigada Antiteroristă**, care asigură intervenția anti/ contra-teroristă la nivel național, dar și securitatea aeroportuară (pasageri și cargo), pe toate cele 17 aeroporturi civile din țară, precum și securitatea zborurilor companiilor românești de aviație (*Air Marshal*). De asemenea, are misiunea de a realiza intervenții pirotehnice anti/contrateroriste la nivel național, precum și securitatea diplomatică - protecția antiteroristă a unor obiective și personalități;

- **Centrul de Coordonare Operativă Antiteroristă (CCOA)**, care se constituie în interfață a SRI cu instituțiile și autoritățile naționale ce fac parte din SNPCT. În situație de criză teroristă, acesta asigură, logistic și operațional, funcționarea Centrului Național de Acțiune Antiteroristă (CNAA), o structură activată ad-hoc pentru soluționarea situației de criză teroristă.

În cadrul SNAT, stările de amenințare sunt identificate prin **cinci niveluri de alertă teroristă**⁵⁹, evidențiate distinct pe bază de culori, astfel:

SCĂZUT

- informațiile disponibile și evenimentele recente indică faptul că un atac terorist este foarte puțin probabil

PRECAUT

- informațiile disponibile și evenimentele recente indică un risc scăzut de producere a unui atac terorist

MODERAT

- informațiile disponibile și evenimentele recente indică faptul că există risc terorist general, fiind posibil un atac terorist

RIDICAT

- informațiile disponibile și evenimentele recente indică un risc terorist crescut, fiind probabil un atac terorist

CRITIC

- informațiile disponibile și evenimentele recente indică un risc iminent de producere a unui atac terorist.

⁵⁹ *Sistemul Național de Alertă Terorist*, disponibil online pe <http://www.sri.ro/sistemul-national-alerta-terorista.html>, accesat la data de 12 aprilie 2013, ora 10.40.

De la instituirea SNAT până în prezent, în România, nivelul de alertă teroristă a fost PRECAUT (ALBASTRU), cu excepția unei perioade scurte, prilejuită de desfășurarea la București, în anul 2008, a Summit-ului NATO, când s-a decis ridicarea nivelului la MODERAT (GALBEN).

În 2004, apare Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului.

În anul 2006, CSAT a aprobat *Metodologia de organizare și executare a intervenției contrateroriste*, care stabilește procedurile concrete de gestionare a unei situații de criză teroristă. Anul următor, a aprobat *Strategia de comunicare și diseminare a informațiilor pentru prevenirea și limitarea efectelor unei situații de risc terorist sau criză teroristă*.

Strategia de Securitate Națională a României din 2007, pentru a răspunde nevoii și obligației de protecție a valorilor și intereselor naționale, a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, vizează ca domeniu prioritar și prevenirea și combaterea terorismului, apreciat o amenințare majoră la adresa securității individuale, securității naționale și securității internaționale⁶⁰.

Prin *Legea nr. 146/2008 pentru aderarea României la Tratatul între Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Marele Ducat de Luxemburg*, SRI a fost desemnat autoritate competentă pentru implementarea Tratatului PRUM, respectiv punct național de contact pentru schimb de informații în prevenirea infracțiunilor de terorism și punct național de contact și coordonare pentru însoțitorii înarmați la bordul aeronavelor.

În anul 2010, Consiliul Suprem de Apărare a Țării a aprobat *Strategia națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului*, document care fundamentează unitar și coerent acțiunile sectoriale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, stabilind direcțiile de acțiune pentru toate instituțiile cu responsabilități în domeniu, în acord cu Strategia de Securitate Națională a României și cu ultimele standarde internaționale.

În domeniul prevenirii și combaterii terorismului pe teritoriul României sunt în vigoare și alte acte normative (tabelul nr.1):

---

⁶⁰ *Strategia de Securitate Națională a României*, București, 2007, p.7.

Nr. crt.	Actul normativ
1.	Legea nr. 21/1991 privind cetățenia română, cu modificările și completările ulterioare
2.	Legea nr. 126/1995 privind regimul materiilor explozive, cu modificările și completările ulterioare
3.	O.U.G. nr. 26/ 2000 cu privire la asociații și fundații, cu modificările și completările ulterioare
4.	O.U.G. nr. 105/2001 privind frontiera de stat a României, cu modificările și completările ulterioare
5.	O.U.G nr. 159/2001 , pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism
6.	Legea nr. 678/ 2001 privind prevenirea și combaterea traficului de persoane, cu modificările și completările ulterioare
7.	H.G. nr. 21/2001 , privind participarea României, împreună cu statele membre N.A.T.O., la acțiunile de combatere a terorismului internațional
8.	O.U.G. nr. 194/ 2002 privind regimul străinilor în România, republicată
9.	H.G. nr. 467/2002 pentru aprobarea Listei cuprinzând persoanele fizice și juridice suspecte de săvârșirea sau de finanțarea actelor de terorism
10.	Legea nr. 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism cu modificările și completările ulterioare
11.	Legea nr. 39/ 2003 privind prevenirea și combaterea criminalității organizate
12.	Legea nr. 295/2004 privind regimul armelor și al munițiilor, cu modificările și completările ulterioare
13.	Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală, cu modificările și completările ulterioare
14.	H.G. nr. 784/2004 pentru aprobarea Listei cuprinzând persoanele fizice și juridice suspecte de săvârșirea sau de finanțarea actelor de terorism
15.	H.G. nr. 1272/2005 pentru aprobarea Listei persoanelor fizice și persoanelor juridice suspecte de săvârșirea sau de finanțarea actelor de terorism
16.	Legea nr. 122/2006 privind azilul în România, cu modificările și completările ulterioare
17.	O.U.G. nr. 202/2008 privind punerea în aplicare a sancțiunilor internaționale

Tabelul nr.1: *Acte normative referitoare la prevenirea și combaterea terorismului în România*

Armonizarea legislativă cu aquis-ul comunitar și internațional în domeniul antiterorism a determinat ratificarea unui număr mare de convenții internaționale referitoare la prevenirea și combaterea terorismului (Anexa nr.2), semnarea unor Acorduri și Protocoale de cooperare bilaterală și multilaterală în domeniul prevenirii și combaterii terorismului internațional ori al unor forme ale criminalității organizate și

ratificarea Acordului de colaborare între România și Europol prin Legea nr. 197/2004.

Alături de inițiativele legislative în domeniul prevenirii și combaterii terorismului, România se implică activ în organizarea altor activități cu scopul combaterii terorismului. Astfel, în aprilie 2005, România a fost gazda primei întâlniri a persoanelor cu atribuții de conducere în domeniul antiterorismului, în cadrul conferinței regionale a miniștrilor de interne. Tot în anul 2005 (octombrie), Guvernul României a dat publicității prima listă cu cele peste 200 de persoane fizice și juridice suspecte de a fi comis acte de terorism sau acte de finanțare a terorismului. În iulie 2006, Guvernul României a organizat conferința internațională „Stop Finance Crime! Prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului în perspectiva integrării României în UE”⁶¹.

La București a fost înființat *Centrul Sud-Est European de Implementare a Legii* (continuatorul Centrului SECI - *Southeast European Cooperative Initiative*), singura organizație din sud-estul Europei care acționează în domeniul combaterii criminalității transfrontaliere, la nivel operațional și, din anul 2011 ca urmare a lărgirii spectrului de activități, și în domeniul cooperării în combaterea terorismului.

3.3. Mijloace naționale de descurajare și reacție împotriva terorismului în România

Având în vedere caracterul global al amenințărilor teroriste, care îngrijorează întreaga comunitate internațională, în România, gestionarea eficientă a acestei problematici nu se poate concepe și realiza decât în context larg: pe de o parte printr-o cooperare și colaborare strânsă și loială între toate instituțiile de profil ale statului român, iar pe de altă parte în plan extern, prin conjugarea eficientă a eforturilor tuturor statelor interesate în cadrul unor alianțe sau coaliții antiteroriste.

Revizuirea Constituției României, în anul 2003, prin armonizarea textului cu legislația statelor membre ale Uniunii Europene a compatibilizat valorile fundamentale românești cu instituțiile similare internaționale. Art. 11 al Constituției României integrează cerințele

---

⁶¹ Cf. prof. univ. dr. Corina Adriana Dumitrescu, prof. univ. dr. Ioana VasIU, „Aspecte privind strategia de prevenire și combatere a finanțării terorismului”, p.12, articol publicat în *Revista Orizonturi ale cunoașterii, Științe juridice și social-economice nr.1* din 2009, Editura ProUniversitaria, București, 2009.

actelor juridice internaționale în dreptul intern, prevăzând în alin. (1) faptul că: „Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte”, iar în alin. (2) că: „*Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern*”⁶².

Eforturile pentru integrarea armatei naționale în structurile de securitate euroatlantice au determinat alinierea instituțiilor juridice militare la standardele occidentale, cu trecerea de la o armată de masă (sistemul clasic defensiv, cu încorporarea obligatorie) la o armată modernă profesionistă. În procesul de aderare la instituțiile de securitate euroatlantice, a fost necesară reorganizarea și re tehnologizarea forțelor armate, adaptarea cadrului național legislativ în vederea realizării flexibilității necesare luării deciziilor de participare a forțelor și mijloacelor la misiuni în afara teritoriului național. Astfel, Constituția României stipulează la art. 118 că, „*în condițiile legii și ale tratatelor internaționale la care România este parte, armata contribuie la apărarea colectivă în sistemele de alianță militară și participă la acțiuni privind menținerea sau restabilirea păcii*”, prevăzându-se, în continuare, că „*pe teritoriul României pot intra, staționa, desfășura operațiuni sau trece trupe străine numai în condițiile legii sau ale tratatelor internaționale la care România este parte*”⁶³.

Armonizarea legislației românești cu reglementările internaționale ale ONU, NATO și Uniunea Europeană a fost, este și va fi unul din eforturile continue deosebite de aliniere a României și în acest domeniu esențial al securității și prevenirii și combaterii terorismului.

În ceea ce privește preocuparea de realizare a unor acțiuni operaționale concrete și, considerăm noi, utile, pentru activitatea de combatere a terorismului, în România s-au desfășurat mai multe exerciții antiteroriste (A se vedea Anexa nr. 3), la nivel național, sau ca inițiativă comună a mai multor state europene, cum a fost exercițiul de amploare desfășurat în aprilie 2013.

Terorismul reprezintă un element de noutate în cadrul economiei subterane din România, însă ca urmare a posibilității apariției unor eventuale manifestări teroriste pe teritoriul țării noastre, s-a înființat Sistemul național de prevenire și combatere a terorismului (SNPCT), ce cuprinde și SRI, în cadrul căruia s-a constituit Centrul de coordonare

---

⁶² Cf. *Constituția României*, 2003.

⁶³ *Idem*.

operativă antiteroristă (CCOA), iar în sensul prevenirii actelor, au fost stabilite atribuții specifice de tipul celor informativ-operative, de limitare a alimentării cu resurse umane sau financiare a entităților teroriste, de cooperare internațională, de optimizare a cadrului legislativ, de identificare a persoanelor care inițiază, pregătesc, comit sau favorizează acte de terorism și de intervenție antiteroristă.

Prin *mijloace economice și financiare* trebuie anihilată posibilitatea organizațiilor teroriste și a teroriștilor care finanțează acțiuni armate. Aceste măsuri economice trebuie îndreptate și împotriva guvernelor care în mod direct sau indirect (mascat) sprijină sau ajută terorismul sau acceptă prezența organizațiilor teroriste pe teritoriul lor național. De cele mai multe ori, sursele financiare ale teroriștilor le reprezintă traficul de droguri și de copii, contrabanda cu arme, șantajul, spălarea de bani etc. În acest sens trebuie înghețate conturile bancare ale teroriștilor și organizațiilor lor.

În același context, pentru combaterea finanțării actelor de terorism în țara noastră, prin Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, au fost interzise operațiunile financiar-bancare de tipul celor de cont curent sau cont de capital, între rezidenți și nerezidenți sau între nerezidenți, efectuate pentru sau în contul unor persoane fizice sau juridice suspectate de activități teroriste sau legături cu grupări teroriste. De asemenea, orice faptă de terorism constituie temeiul legal, în cazurile bine justificate, pentru autorizarea efectuării unor activități de tipul interceptărilor și înregistrării comunicațiilor, cercetării de documente și înscrisuri sau ridicarea de obiecte conform prevederilor OUG nr.159 din 27 noiembrie 2001 pentru prevenirea și combaterea utilizării sistemului financiar-bancar în scopul finanțării de acte de terorism.

Combaterea terorismului implică desfășurarea unor acțiuni diverse și complexe care includ atât antiterorismul (măsuri defensive în vederea reducerii vulnerabilităților la actele teroriste), cât și contra-terorismul (măsuri ofensive luate pentru a preveni, descuraja sau a da riposta necesară terorismului). Ambele au ca scop înlăturarea spectrului de amenințări pe care le presupune acest fenomen. Analiza celor două concepte oferă înțelegerea tipurilor și a nivelurilor diferite de ripostă, precum și a diferenței dintre ele.

Antiterorismul include măsurile defensive luate în vederea reducerii vulnerabilității persoanelor și instituțiilor la acte de terorism și

constă într-o ripostă limitată, realizată prin aplicarea planificată și integrată a securității fizice și a operațiunilor de securitate cu sprijinul serviciilor de informații⁶⁴. În cadrul intervenției antiteroriste, forțele acționează, de regulă, independent pentru protecția obiectivelor la care există posibilitatea materializării unor potențiali factori de risc, în scopul prevenirii, blocării și respingerii acțiunilor elementelor sau grupărilor teroriste, interzicerii pătrunderii acestora și ocupării obiectivelor, precum și pentru menținerea ordinii legale.

Contraterorismul include măsurile ofensive luate în vederea prevenirii, descurajării și riposteii la acte de terorism, precum și acțiuni ofensive asupra elementelor de infrastructură ale teroriștilor. Intervenția contrateroristă este acțiunea cea mai dinamică și plină de neprevăzut. Misiunile sunt, de regulă, încredințate unor forțe pentru operații speciale în lupta împotriva terorismului, dar și unor structuri militare cu atribuții în acest sens. Aceste forțe pot desfășura acțiuni teroriste, atât în interiorul țării, dar și în afara granițelor în cadrul unor alianțe sau coaliții constituite în acest sens.

În prezent, considerăm că cele mai eficiente mijloace de combatere a terorismului sunt de natură militară și juridică.

Cu mijloacele militare trebuie răspuns organizațiilor teroriste care au pornit războiul împotriva valorilor fundamentale ale omenirii (libertatea, democrația, dreptul la viață) și care rămân un pericol iminent până când vor fi anihilate, iar membrii lor deferiți justiției internaționale. Încercarea de a combate terorismul numai prin mijloace militare este o misiune imposibilă. Terorismul nu este în mod fundamental o problemă militară, ci una politică, socială și economică.

Nu în ultimul rând, așa cum am arătat în Capitolul 1 al lucrării, combaterea terorismului trebuie realizată și prin *mijloace juridice*. Aducerea teroriștilor în fața justiției și condamnarea lor de către o curte internațională specială, trebuie să fie încoronarea luptei împotriva terorismului. Teroriștii trebuie în mod obligatoriu deferiți justiției și condamnați de un tribunal internațional special independent. Eliminarea teroriștilor i-ar putea martiriza în fața propriilor simpatizanți. Din contră, judecarea lor dreaptă în fața unei curți internaționale independente ar convinge marea majoritate a semenilor noștri că lupta nu se duce împotriva unei națiuni sau unei religii, ci împotriva teroriștilor înșiși.

---

⁶⁴ Cf. SMG/P.F.-3, *Doctrina pentru operații întrunite ale forțelor armate*, București, 2003, p. 18.

Concluzii

Omenirea traversează o situație fără precedent, fiind profund marcată de amenințări și acțiuni ale unor forțe ce promovează terorismul ca mijloc de influențare a comunității internaționale și de slăbire a stabilității mondiale.

Spectrul amenințărilor asimetrice și atipice a devenit extrem de variat și se află în continuă diversificare, unele dintre acestea fiind de importanță majoră (crima organizată, proliferarea armelor de distrugere în masă, traficul de droguri, acțiunile teroriste și activitățile de finanțare a terorismului). În marea majoritate a cazurilor, amenințările se întrepătrund, se conglomerază între ele și relaționează cu vulnerabilitățile de securitate existente fiind rezultat al încercărilor de impunere prin violență a unor revendicări și de urmărire a unor interese de natură diversă de către unele grupuri de indivizi.

În acest context complicat al mediului de securitate, dinamica fenomenului terorist evidențiază schimbările majore intervenite în natura amenințărilor la adresa securității statelor în perioada actuală și viitoare, motivațiile violenței sau agresiunii de orice natură devenind foarte diverse: de la cele politice și religioase la cele economice, informatice sau de orice altă natură și în strânsă legătură cu crizele majore, interesele crimei organizate, interesele etnice, războaiele informaționale etc. Drept rezultat al acestei stări de fapt al evoluției acțiunilor teroriste de la stadiul de fenomen izolat la nivel de operații planificate, organizate și conduse după reguli militare, mediul internațional, și implicit statele-națiuni au ajuns într-un stadiu de securitate fragilă.

Terorismul a devenit un fenomen cu implicații globale, greu de controlat, de prevenit și de gestionat. El nu se prezintă doar ca o criminalitate, ca o reacție atipică, la o anumită evoluție a sistemelor politice și sociale, ci devine o problemă majoră a societății omenesci în ansamblul ei, fiind o acțiune violentă dinamică și complexă, asimetrică, a evoluției sistemelor sociale spre performanță, echilibru și relativă stabilitate. Scopul terorismului este anarhia, suprimarea principiilor și a valorilor democratice, provocare a temei și neîncrederii, a panicii și nesiguranței, de a forța societățile democratice la schimbări radicale spre totalitarism în care totul să fie controlat, unde orice cetățean să fie considerat un posibil suspect de terorism.

Considerăm că cea mai bună modalitate de abordare națională și nu numai a amenințării teroriste este dată prin realizarea unei imagini mult mai complexe a condițiilor care generează activități teroriste și a factorilor de risc asociați cu acest fenomen. O tratare cât mai exhaustivă a fenomenului va duce la generarea unei strategii mai eficiente de combatere a acestuia. Printre multitudinea de cauze care pot conduce o persoană să recurgă la terorism nu este niciuna care să determine singular această direcție, ci este necesară o suită de factori psihologici, economici, politici pentru a se declanșa procesul de transformare a individului din non-terorist în terorist. Certă este doar înclinația acestor indivizi către violență, dar acest fapt nu reprezintă în mod necesar tendința de a deveni terorist a unui individ.

Terorismul actual are forme de manifestare care reclamă analizarea climatului social-economic al statelor, salvagardarea drepturilor și a libertăților persoanelor, ale minorităților, respectarea tradițiilor și a religiilor, protejarea cetățenilor față de efectele crimei organizate.

Din fericire până acum, în România, organizațiile teroriste active au fost, fără excepție, străine, infiltrate mai mult sau mai puțin legal și care și-au focalizat acțiunile împotriva propriilor conaționali, ori a intereselor celor pe care aceste organizații îi consideră inamici tradiționali (Anexa nr. 4). Dar, nu trebuie uitat faptul că terorismul pune în pericol drepturi fundamentale cum ar fi dreptul la viață și integritate corporală, subminează importanța legii și în general democrația impunând din partea statelor măsuri de restrângere a unor drepturi și libertăți individuale.

În ecuația măsurilor preventive împotriva terorismului, statul român trebuie să implice toate mijloacele la dispoziție mai ales structurile interne de profil cu rol în securitatea și apărarea țării, care trebuie să elaboreze și să transpună în practică politici pentru combaterea fenomenului terorist, plecând de la cunoașterea lui și vizând eradicarea cauzelor care îl generează. Combaterea terorismului este în primul rând o problemă de voință politică, în care domeniul militar are un rol important, dar nu esențial.

Organismul militar prin însăși destinația, structura și pregătirea componentelor sale nu este adecvat combaterii terorismului. Anumite structuri militare pot participa la lupta antiteroristă, însă fără a deține rolul principal și fără a desfășura acțiuni militare clasice. Organismul militar trebuie să-și concentreze eforturile pe protecția forțelor și

mijloacelor proprii, paza și apărarea unor obiective importante (aerodromuri, porturi, zone administrative etc.), desfășurarea unor operații civili-militari în teatrele de operații etc.

Complexitatea luptei împotriva terorismului ridică probleme deosebite pentru rezolvarea cărora trebuie găsite soluții echilibrate și unanim acceptate cu privire la o nouă configurație a efortului militar, o nouă fizionomie a acțiunilor militare precum și la o nouă filozofie de abordare a acestui tip de război.

Având în vedere că teroriștii întrebunțează forța și violența, sfidând legile moralei și ale războiului, că nu există o delimitare între terorismul național și cel internațional, cel mai adesea acțiunile având un caracter transfrontalier, apreciem că, fizionomia actuală a războiului antiterorist nu mai poate fi comparabilă și compatibilă în același timp cu imaginea acțiunilor militare clasice.

Considerăm că războiul antiterorist are nevoie de un sistem riguros de depistare, supraveghere și anihilare rapidă a rețelilor, organizațiilor, bazelor de antrenament și logistice, școlilor și infrastructurilor teroriste precum și a acțiunilor teroriste oriunde ar fi ele.

De asemenea, pentru a se proteja împotriva terorismului, o societate (un stat) trebuie să dispună, în principiu, de următoarele: structuri de supraveghere complexe și de evaluare operativă a riscurilor și amenințărilor de tip terorist; sisteme de comunicații rapide și sigure; structuri de informații performante; structuri de ordine publică integrate; forțe specializate în acțiuni antiteroriste. Dar, după cum am amintit în studiul de față, nimic nu se poate face fără resurse fapt pentru care cooperarea pe termen lung poate fi singurul instrument care ar face posibilă depășirea rapidă a unor momente delicate, cum ar fi cele referitoare la folosirea forței în acțiunile antiteroriste și care va naște dezbateri politice și diplomatice.

Bibliografie

I. Legislație națională și internațională:

1. ***Codul Aerian al României, consolidat cu Legea nr. 399/2005.
2. ***Codul Penal Român, 2013.
3. ****Constituția României*, 2003.
4. ****Legea 656/2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism*, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 702 din 12 octombrie 2012.
5. ****Legea nr. 146/ 2008 pentru aderarea României la Tratatul între Regatul Belgiei, Republica Federală Germania, Regatul Spaniei, Republica Franceză, Marele Ducat de Luxemburg*, publicată în Monitorul Oficial nr.590 din 6 august 2008.
6. ****Legea nr. 197 din 25 mai 2004 pentru ratificarea Acordului privind cooperarea dintre România și Oficiul European de Poliție*, semnat la București la 25 noiembrie 2003, publicată în Monitorul Oficial nr. 498 din 2 iunie 2004.
7. ****Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României*, publicată în Monitorul Oficial nr. 163 din 7 august 1991.
8. ****Legea nr. 535/2004 privind prevenirea și combaterea terorismului* publicată în Monitorul Oficial, partea I nr. 1161 din 08.12.2004.
9. ****Legea nr.14 din 24 februarie 1992 privind organizarea și funcționarea Serviciului Român de Informații*, publicată în Monitorul Oficial nr.33 din 3 martie 1992.
10. ****Strategia de Securitate Națională a României*, București, 2007.
11. ****Strategia națională de prevenire și combatere a terorismului*, SRI, București, 2002.

II. Literatură de specialitate:

1. *** *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1988.
2. ****Mic dicționar enciclopedic*, Editura Enciclopedică Română, București, 1972.
3. ****Terorismul – istoric, forme, combatere. Culegere de studii*, Editura Omega, București, 2001.
4. ANDREESCU A., NIȚĂ D., *Terorismul Analiză psihosociologică*, Editura Timpolis, Timișoara, 1999.
5. ARĂDĂVOAICE Ghe.; ILIESCU D., NIȚĂ L., *Terorism, antiterorism, contraterorism*, Editura Antet, Oradea 2002.
6. ARĂDĂVOAICE, Gh., ILIESCU, Dumitru și NIȚĂ Dan, *Terorism, antiterorism, contraterorism – istoric, actualitate, perspective*, Editura Antet, București, 1997.

7. ATANASIU, Mirela, *Dreptul la securitate individuală, națională și colectivă determinat de tendințele integratoare și globalizatoare ale mediului internațional în „Uniunea Europeană: probleme contemporane și de perspectivă”*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2012.

8. ATANASIU, Mirela, *Atentatele teroriste de la Madrid. Marginalii la o nouă tragedie*, Impact strategic nr. 1/2004, a Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate/ Universitatea Națională de Apărare, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.

9. ATANASIU, Mirela, *Terorismul – amenințare contra umanității*, „Colocviu Strategic”, Nr. 3/ februarie 2006, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, 2006.

10. ATANASIU, Mirela, *Terorismul internațional – o amenințare crescândă pentru Uniunea Europeană*, Sesiunea anuală de comunicări științifice cu participare internațională a Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate „Dinamica mediului european de securitate”, București, 22-23 noiembrie 2007, Secțiunea 5: NATO-UE. Generatoare de securitate, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, Vol. 2, 2007.

11. ATANASIU, Mirela, *Vulnerabilități, riscuri și amenințări globale, regionale și naționale. Prevenirea și contracararea acestora într-o lume globalizată*, „Colocviu Strategic”, octombrie, nr. 10/2007, supliment al Revistei „Impact Strategic” a Centrului de Studii Strategice de Apărare și Securitate/Universitatea Națională de Apărare „Carol I”, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2007.

12. BĂDICĂ, Petrișor, ȘTEFAN, George Răzvan, *Provocări privind definirea unui proiect național de intelligence*, Revista Română de Studii de Intelligence nr. 8 / decembrie 2012, Academia Națională de Informații „Mihai Viteazul”, 2012.

13. CANASACHE, Ana; BREBAN, Vasile, *Mic dicționar al limbii române*, Editura Științifică, București, 1974.

14. CHALMERS, Johnson, *Interpretation of Terrorism*, in *Terrorism Reader*, Editura Meridian, New York, 1978.

15. Colectiv CSSAS, *Terorismul. Dimensiune geopolitică și geostrategică. Războiul terorist. Războiul împotriva terorismului*, Editura Academiei de Înalte Studii Militare, București, 2002.

16. CRELINSTEN, Richard, *Terrorism as Political Communication: The Relationship between the Controller and the Controlled*, New Hampshire, World Politics, 1998.

17. CRENSHAW, Martha, *The causes of terrorism*, New York, Cambridge University Press, 2003.

18. DOLLARD, John, *Frustration and Aggression*, New Haven, Yale University, 1942.

19. DUMITRESCU, Corina Adriana; VASIU, Ioana, *Aspecte privind strategia de prevenire și combatere a finanțării terorismului*, p.12, articol publicat în *Revista Orizonturi ale cunoașterii, Științe juridice și social-economice nr.1 din 2009*, Editura ProUniversitaria, București, 2009.

20. FĂTU, Mihai; Spălățelu, Ion, *Garda de Fier. Organizație teroristă de tip fascist*, Editura Politică, București, 1971.

21. GALTUNG, Johan, *A Structural Theory of Aggression*, New York, Columbia University Press, 1989

22. GUELKE, Adrian, *The age of terrorism and the international political system*, London, UK. I.B. Tauris, 2003

23. KEGLEY, Charles, *International Terrorism: Characteristics, Causes and Controls*, New York, St Martin's Press, 2005

24. IOVA, Titel-Iulian; REPEZ, Filofteia; TATAKOS, Georgios, *Interconștientări ale insurgenței și terorismului în spațiul islamic*, în *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I” nr. 4/2010*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010.

25. REPEZ, Filofteia, *Bioterorismul - amenințare de actualitate la adresa securității*, în *Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I” nr. 1/2012*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2012.

26. REPEZ, Filofteia, *Aspecte politice ale securității României*, Editura Agora, Călărași, 2010.

27. LAQUER, Walter, *The Age of Terrorism*, Editura Little Brown, 1987.

28. LICHBACH, Mark, *An evaluation of "Does economic inequality breed political conflict?" studies*, New Heaven, Yale University Press, 2002

29. MARCU, Florin, MONECA, Constantin, *Dicționar de neologisme*, Editura II-a, Editura Științifică, București, 1966.

30. MOCKAITIS, Thomas R., *The „new” Terrorism: Myths and Reality*, p. 4, Greenwood Publishing Group, 2007.

31. MOȘTOFLEI, Constantin; SARCINSCHI, Alexandra, *Consecințe ale implementării scutului antirachetă asupra conceptului de echilibru de putere la nivel global*, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010.

32. MUREȘAN, Mircea; VĂDUVA, Gheorghe, *Războiul viitorului, viitorul războiului*, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.

33. NĂSTASE, Sorin, *De ce devin oamenii teroriști?*, lucrare prezentată la Simpozionul național de psihologie al Poliției Române – ediția a IV-a – „Direcții și perspective psihologice în abordarea unicității umane și sintalității”, București, 5–6 mai 2010, Editura MAI, București, 2010.

34. RUBENSTEIN, Richard, *Alchemists of revolution - Terrorism in the modern world*, New York, Basic Books, 1987

35. SCHMID, Alex P. și JONGMAN, Albert J., *Political Terrorism*, Editura North Holland Publishing Company, Amsterdam, 1988, apud,

Terorismul – istoric, forme, combatere. Culegere de studii, Editura Omega, București, 2001.

36. SÎRBU, Corneliu; DINCĂ, Cornel-Damasco, *Sindromul mării violențe*, Editura Universitaria, Craiova, 2009.

37. Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, *Orizonturi ale cunoașterii, Științe juridice și social-economice*, anul 1, nr. 1/2009 Editura Pro Universitaria, București, 2009.

38. WIBERG, Hakan, *Probleme de securitate ale națiunilor mici, în NATO: Ce este. Ce va fi * Noua Europă și securitatea statelor mici*, R.A. Monitorul Oficial, București, 1996.

39. WILKINSON, Paul, “The media and terrorism: a reassessment”, in *Terrorism and Political Violence*, vol. 9, nr.1, 1997.

III. Materiale accesate on-line

1. ***, *Dicționarul explicativ al limbii române (DEX'98)*, conform <http://www.webdex.ro/online/dictionar/securitate>

2. <http://www.amosnews.ro/arhiva/19-august-1991-atac-terorist-impotriva-ambasadorului-indian-bucuresti-26-08-2002>;

3. <http://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/sri-doi-cetateni-straini-implicati-in-pregatirea-de-actiuni-teroriste-al-qaida-in-romania-retinuti.html>

4. <http://intelligence.businesslive.ro/csat-a-aprobat-strategia-nationala-de-prevenire-si-combatere-a-spalarii-banilor-si-finantarii-terorismului/>

5. <http://stirileprotv.ro/stiri/eveniment/retea-de-presupusi-teroristi-pkk-anihilata-in-romania.html>

6. <http://www.sri.ro/upload/cadrullegislativ.pdf>

7. <http://www.sri.ro/sistemul-national-alerta-terorista.html>

8. <http://mariobalint.blogspot.ro/2010/04/operatiuni-militare-externe-in.html>

9. O'CONNOR, Alex, *Understanding Who Becomes Terrorist*, in *Journal of Young Investigators*, Issue 3, September 2004, <http://legacy.jyi.org/volumes/volume11/issue3/features/oconnor.html>.

10. KERSHAW, Sarah, *The Terrorist Mind: An Upgrade*, ziarul *New York Times*, ediția din 9 ianuarie 2010, http://www.nytimes.com/2010/01/10/weekinreview/10kershaw.html?pagewanted=all&_r=0.

11. MĂRGĂRIT, Mihai, *Tipologia și psihologia terorismului*, http://www.networksecurity.ro/aorr/materiale_publicate/tipologia_si_psihologia_a_terorismului.pdf.

12. FRANCIS, David R., *Poverty and Low Education Don't Cause Terrorism*, The National Bureau of Economic Research, <http://www.nber.org/digest/sep02/w9074.html>.

13. *19 august 1991: atac terorist împotriva ambasadorului indian la București*, disponibil online pe <http://www.amosnews.ro/arhiva/19-august->

1991-atac-terorist-impotriva-ambasadorului-indian-bucuresti-26-08-2002.

14. *Doi teroriști pakistanezi, reținuți în România. Planificau un atentat în țara noastră, de Crăciun*, disponibil online pe <http://stirileprotv.ro/stiri/actualitate/sri-doi-cetateni-straini-implicati-in-pregatirea-de-actiuni-teroriste-al-qaida-in-romania-retinuti.html>.

15. *Rețea de presupuși teroriști PKK, anihilată în România*, disponibil online pe <http://stirileprotv.ro/stiri/ eveniment/retea-de-presupusi-teroristi-pkk-anihilata-in-romania.html>.

16. Vision of Humanity, *Global Terrorism Index*, <http://www.visionofhumanity.org/#page/indexes/terrorism-index/2011>

17. Serviciul Român de Informații, Prevenirea și combaterea terorismului, <http://www.sri.ro/prevenirea-si-combaterea-terorismului.html>

18. Site-ul Ministerului Justiției, <http://www.just.ro>

19. *Sistemul Național de Alertă Terorist*, <http://www.sri.ro/sistemul-national-alerta-terorista.html>.

20. Global Terrorism Database, *Romania*, http://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?page=1&casualties_type=&casualties_max=&country=166&charttype=line&chart=perpetrator&ob=GTDID&od=desc&expanded=yes#results-table.

21. edițiile on-line Ziarul „Bursa” și ziarul „Adevărul” din 3 august 1923.

Anexe

Anexa nr. 1

cele mai importante instrumente internaționale de prevenire și sancționare a terorismului transpuse prin noul cod penal, noul Cod de Procedură Penală și legile de punere în aplicare a acestora (ce intră în vigoare la 1 februarie 2014)⁶⁵

DENUMIRE ACT NORMATIV INTERN	MODALITATE DE TRANSPUNERE	CONVENȚII INTERNAȚIONALE ȘI/SAU ACTE ALE UNIUNII EUROPENE
Lege pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării terorismului	Modificarea Legii nr. 656/ 2002 pentru prevenirea și sancționarea spălării banilor, precum și pentru instituirea unor măsuri de prevenire și combatere a finanțării actelor de terorism	<ul style="list-style-type: none"> - cele 40 de Recomandări FATF - Convenția ONU contra traficului ilicit de stupefiante și substanțe psihotrope din 1988 (Viena), ratificată prin Legea nr. 118/1992. - Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Palermo), ratificată prin Legea nr. 565/ 2002. - Convenția ONU internațională privind reprimarea finanțării terorismului (New York), ratificată prin Legea nr. 623/2002. - Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii (CETS 141, Strasbourg), ratificată prin Legea nr. 263/2002 - Convenția Consiliului Europei privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului (CETS 198, Strasbourg), ratificată prin Legea nr. 420/2006) - Directiva UE 2005/60/CE a

⁶⁵ Adaptare după Lista celor mai importante instrumente internaționale transpuse prin Noul Cod Penal, Noul Cod de Procedură Penală și legile de punere în aplicare a acestora, Ministerul Justiției, Vezi: <http://www.just.ro/LinkClick.aspx?fileticket=it56k%2fyW7T8%3d&tabid=2324>

		Parlamentului European și a Consiliului din 26 octombrie 2005 privind prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului
Legea nr. 535/ 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.161 din 8 decembrie 2004	<p>Modificarea Legii nr. 535/ 2004 privind prevenirea și combaterea terorismului prin <i>introducerea a două noi articole, art. 33¹ și 33², cu următorul cuprins:</i></p> <p>„Art. 33¹. - Constituie infracțiune fapta de a recruta o persoană pentru săvârșirea uneia dintre faptele prevăzute la art. 32 alin. (1) și (3) și art. 33 și se pedepsește cu închisoare de la 5 la 12 ani.</p> <p>Art. 33². - (1) Fapta de a îndemna publicul, verbal, în scris sau prin orice alte mijloace, să săvârșească infracțiuni prevăzute de prezenta lege se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă, fără a se putea depăși pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea la săvârșirea căreia s-a instigat.</p> <p>(2) Dacă fapta prevăzută la alin. (1) este comisă de un funcționar public, pedeapsa este închisoarea de la unu la 5 ani și</p>	<p>- ONU - Convenția asupra infracțiunilor și altor acte comise la bordul aeronavelor, Tokio, 1963;</p> <p>- ONU - Convenția privind incriminarea deturnărilor de aeronave Haga, 1970;</p> <p>- ONU - Convenția privind incriminarea actelor săvârșite împotriva siguranței aeronavelor Montreal, 1971;</p> <p>- Convenția ONU privind prevenirea și sancționarea crimelor comise împotriva persoanelor protejate internațional, inclusiv agenți diplomatici, New York, 1973;</p> <p>- Convenția ONU împotriva luării de ostatici, New York, 1979;</p> <p>- Convenția ONU privind protecția fizică a materialelor nucleare – Viena;</p> <p>- Protocolul ONU privind incriminarea actelor de violență săvârșite pe aeroporturi ce servesc traficului internațional, complementar Convenției privind incriminarea actelor săvârșite împotriva siguranței aeronavelor, Montreal, 1988;</p> <p>- ONU - Convenția pentru incriminarea actelor săvârșite împotriva siguranței navigației maritime, Roma, 1988;</p> <p>- ONU - Protocolul O.N.U. pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței navigației maritime, 2005;</p> <p>- ONU - Protocolul privind incriminarea actelor săvârșite împotriva siguranței platformelor fixe de pe platoul continental, Roma, 10 martie 1988;</p> <p>- Protocolul O.N.U. pentru reprimarea actelor ilicite împotriva siguranței platformelor fixe pe platoul continental, 2005;</p>

	<p>interzicerea exercitării unor drepturi, fără a se putea depăși pedeapsa prevăzută de lege pentru infracțiunea la săvârșirea căreia s-a instigat.</p> <p>(3) Dacă instigarea publică a avut ca urmare comiterea infracțiunii la care s-a instigat, pedeapsa este cea prevăzută de lege pentru acea infracțiune.</p> <p>(4) Promovarea unui mesaj, prin propagandă săvârșită prin orice mijloace, în public, cu intenția de a instiga la săvârșirea uneia dintre infracțiunile enumerate la art. 32 alin. (1) și (3) și art.33 alin. (1) și alin. (2) lit. e), indiferent dacă mesajul susține sau nu în mod direct terorismul, ori dacă au fost săvârșite sau nu respectivele infracțiuni, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani”.</p> <p>De asemenea, se abrogă articolele 39 și 47.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Convenția ONU privind marcarea explozibililor plastici în scopul detectării (Montreal, 1 martie 1991) - Convenția ONU privind incriminarea atentatelor teroriste cu bombă (New York, 15 decembrie 1997); - Convenția O.N.U. privind incriminarea finanțării terorismului (New York, 9 decembrie 1999); - Convenția ONU internațională privind reprimarea actelor de terorism nuclear – New York, 14 septembrie 2005, semnată la New York la 14 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 847/2006. - Consiliul Europei - Convenția europeană pentru reprimarea terorismului, Varșovia, 2005; - Consiliul Europei - Convenția privind spălarea, descoperirea, sechestrarea și confiscarea produselor infracțiunii și finanțarea terorismului, Varșovia, 2005; - UE - Decizia-cadru a Consiliului din 13 iunie 2002 privind combaterea terorismului (2002/475/JAI); - UE - Decizia-cadru 2008/919/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 de modificare a Deciziei-cadru 2002/475/JAI privind combaterea terorismului.
--	---	--

Convenții internaționale referitoare la prevenirea și combaterea terorismului ratificate de România

Nr. crt.	Denumirea convenției
1.	Convenția referitoare la infracțiuni și alte acte comise la bordul aeronavelor (Convenția de la Tokyo, 14 septembrie 1963 – siguranța aviației)
2.	Convenția referitoare la combaterea capturării ilegale a aeronavelor (Convenția de la Haga, 16 decembrie 1970 – deturnarea aeronavelor)
3.	Convenția pentru combaterea actelor ilegale îndreptate împotriva securității aviației civile (Convenția de la Montreal, 23 septembrie 1971 – se aplică actelor de sabotaj aerian, cum ar fi detonarea unei bombe într-o aeronavă aflată în zbor)
4.	Convenția privind prevenirea și pedepsirea infracțiunilor îndreptate împotriva persoanelor aflate sub protecție internațională, inclusiv a agenților diplomatici (Convenția referitoare la persoanele aflate sub protecție internațională, 14 decembrie 1973)
5.	Convenția europeană pentru combaterea terorismului (Strasbourg, 27 ianuarie 1977)
6.	Convenția împotriva luării de ostatici (New York, 17 decembrie 1979)
7.	Convenția privind protecția fizică a materialelor nucleare (Convenția referitoare la materialele nucleare, combate însușirea și folosirea ilegală a materialelor nucleare – 3 martie 1980)
8.	Protocolul referitor la combaterea actelor ilegale de violență în aeroporturile care deservește aviația civilă internațională, adițional la Convenția referitoare la combaterea actelor ilegale care vizează siguranța aviației civile (24 februarie 1988, extinde și completează Convenția de la Montreal referitoare la siguranța aeriană)
9.	Convenția pentru combaterea actelor ilegale îndreptate împotriva siguranței navigației maritime (10 martie 1988, se aplică actelor de terorism comise la bordul navelor)
10.	Protocolul referitor la combaterea actelor ilegale îndreptate împotriva siguranței platformelor fixe situate pe platoul continental (10 martie 1988, se aplică activităților teroriste desfășurate pe platformele fixe amplasate pe platoul continental)
11.	Convenția privind marcarea explozivilor plastici cu scopul detectării (1 martie 1991 – prevede marcarea chimică pentru facilitarea detectării explozivilor plastici)
12.	Convenția internațională referitoare la combaterea atacurilor teroriste cu exploziv (15 decembrie 1997)
13.	Convenția internațională referitoare la combaterea finanțării terorismului (1999, Convenția referitoare la finanțarea terorismului)
14.	Convenția internațională privind reprimarea actelor de terorism nuclear

Exerciții antiteroriste naționale desfășurate pe teritoriul României

26 octombrie 2013 – Exercițiul Antiterorist „SNPCT 2013” realizat în scopul de verificare în timp și condiții reale a capacității operaționale a instituțiilor care compun Sistemul Național de Prevenire și Combateră a Terorismului și de testare a modalității de cooperare între acestea în gestionarea situațiilor de criză teroristă pe teritoriul României. Instituțiile direct angrenate sunt: SRI, MAI, MAE, STS, Ministerul Public, Ministerul Sănătății, iar SIE, SPP și MApN, în calitate de observatori.

18 aprilie 2013 – Situație: luare de ostatici. Exercițiul a avut loc simultan în 9 țări din Europa. Au participat 32 de unități speciale din țările Uniunii Europene, plus Norvegia și Elveția.

26 aprilie 2007 - Situație: luare de ostatici. Brigada Antiteroristă a SRI a prezentat în mai puțin de 30 de minute mai multe aplicații de salvare și de îndepărtare a pericolului terorist.

Acte teroriste identificate în România în perioada 1970-2010⁶⁶

Data	Oraș	Atacator	Morți	Răniți	Tipul țintei	Tipul atacului	Tipul armei folosite
03.04.2008	București	Necunoscut	0	1	Afacere	Atac armat	Armă incendiară
09.06.1995	București	Armata Bavareză de Eliberare	0	5	Altul	Explozie cu bombă	Bombă explozivă/dinamită
10.05.1992	București	Necunoscut	0	0	Necunoscut	Explozie cu bombă	Bombă explozivă/dinamită
20.08.1991	București	Necunoscut	1	3	Gubern (diplomatic)	Asasinat	Armă de foc
04.12.1985	București	Necunoscut	2	0	Proprietate privată și cetățeni	Explozie cu bombă	Bombă explozivă/dinamită
12.04.1984	București	Black September 1	1	0	Gubern (diplomatic)	Asasinat	Armă de foc

⁶⁶ Vezi: Global Terrorism Database, *Romania*, http://www.start.umd.edu/gtd/search/Results.aspx?page=1&casualties_type=&casualties_max=&country=166&chartype=line&chart=perpetrator&ob=GTDID&od=desc&expanded=yes#results-table

EDITURA UNIVERSITĂȚII NAȚIONALE DE APĂRARE „CAROL I“
Redactor: *Daniela RĂPAN*
Tehnoredactor: *Liliana ILIE*

Lucrarea conține 60 pagini.

Tipografia Universității Naționale de Apărare „Carol I”

Șoseaua Panduri, nr. 68-72, sector 5, București

e-mail: editura@unap.ro

Tel.: 319.48.80/453; 245

Fax: 021/319.59.69

0162/1082/2013

C. 386/2013